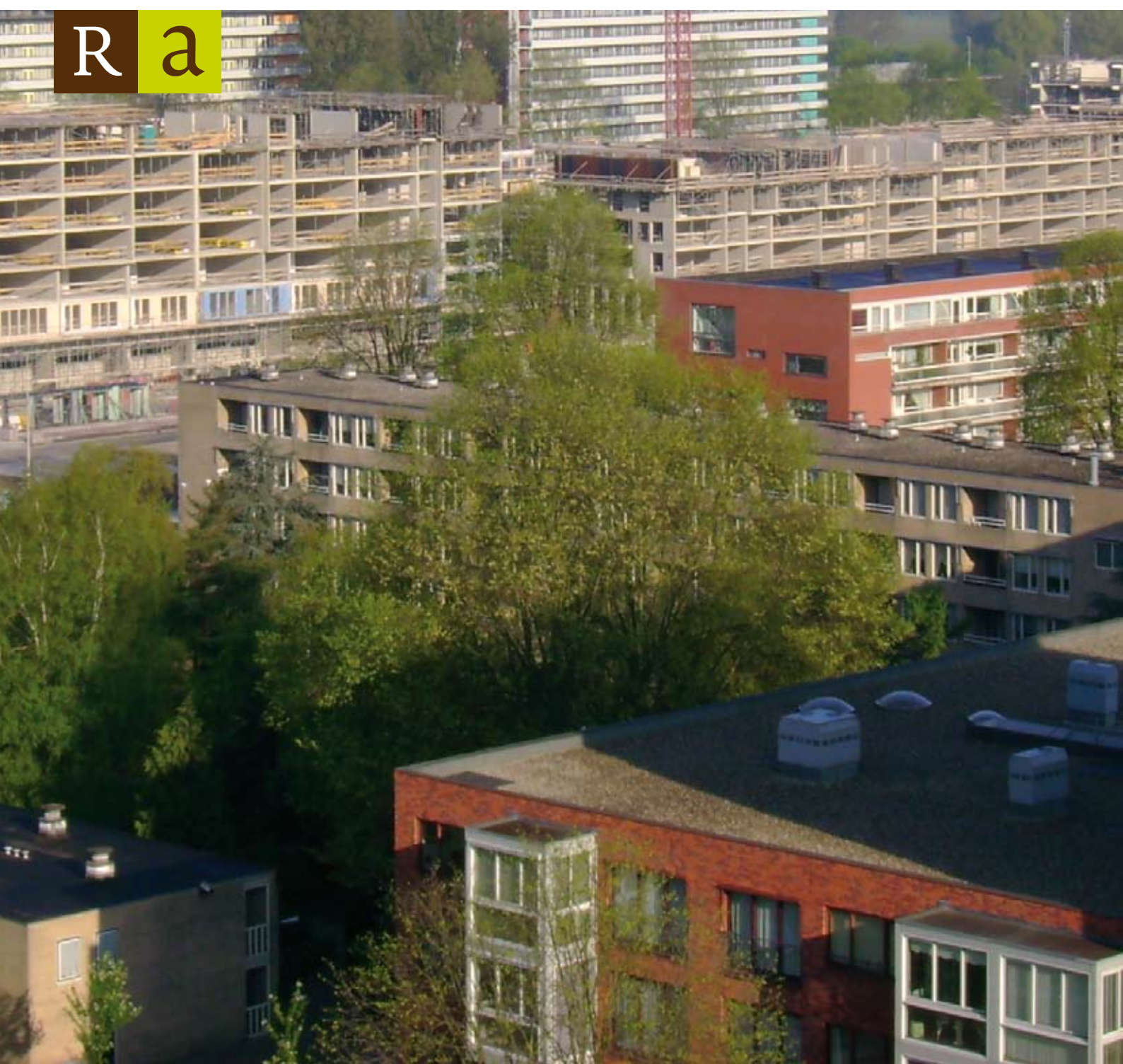

Monitoring Nieuw West

Eerste rapportage

mei 2008

Rekenkamer Amsterdam

Monitoring Nieuw West Eerste Rapportage

mei 2008

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Verzoek gemeenteraad	5
1.2	Monitoring Nieuw West	5
1.3	Leeswijzer	8
2	Verkenning Nieuw West	9
2.1	Beleid Nieuw West	9
2.2	Proces Nieuw West	15
2.3	Financiën Nieuw West	21
3	Onderzoeksvragen en normenkader	25
3.1	Doelstelling en onderzoeksvragen	25
3.2	Normenkader	25
4	Aanpak en Planning	27
4.1	Aanpak	27
4.2	Planning	28
4.3	Organisatie	29
5	Bevindingen verkennende fase	31
5.1	Monitor beleidsprogramma	31
5.2	Monitor procesmanagement	36
5.3	Monitor financieel beheer	46
6	Conclusies en aanbevelingen	53
6.1	Conclusies	53
6.2	Aanbevelingen	58

Bijlage 1 – Motie 649: Verzoek rekenkamer	59
Bijlage 2 – Motie 651: Nieuw West	61
Bijlage 3 – Geïnterviewde personen	63
Bijlage 4 – Geraadpleegde literatuur	65
Bijlage 5 – Overzicht Vernieuwings- en uitwerkingsplannen	67
Bijlage 6 – Werkwijze Rekenkamer Amsterdam	71
Bijlage 7 – Begrippenkader beoordeling doelen	75
Bijlage 8 – Ambities en doelen Richting Parkstad 2015	77
Bijlage 9 – Doelen De Basis	81
Bijlage 10 – Doelen Jaarrapportages 2003, 2004, 2005 en 2006	85
Bijlage 11 – Doelen Sociaal Economisch Kopprogramma	93
Bijlage 12 – Beschikbare monitorinformatie	95

1 Inleiding

1.1 Verzoek gemeenteraad

Bij de behandeling van de *Herziening Richting Parkstad 2015* en de *Raamovereenkomst Integrale gebiedsontwikkeling Parkstad* op 21 november 2007 heeft de gemeenteraad een motie van raadslid Willemse c.s. (Gemeentebld afd. 1, nr. 649 van 2007) aangenomen waarin zij de rekenkamer verzoekt om een externe, onafhankelijke jaarlijkse barometer op te stellen (Bijlage 1).

De Rekenkamer Amsterdam heeft in haar brief van 12 februari 2008 positief gereageerd op het verzoek van de gemeenteraad om, in lijn met de door de gemeenteraad aanvaarde motie, een externe onafhankelijke barometer op te stellen voor de stedelijke vernieuwingsoperatie die in Nieuw West wordt uitgevoerd.

De rekenkamer noemt het gebied van de stedelijke vernieuwingsoperatie in deze rapportage Nieuw West. De rekenkamer sluit daarmee aan bij de op 21 november 2007 aangenomen motie in de gemeenteraad. In deze motie is vastgesteld dat niet meer gesproken wordt over Parkstad, maar over de Westelijke Tuinsteden of Nieuw West (Bijlage 2).

1.2 Monitoring Nieuw West

De rekenkamer heeft in haar brief van 12 februari 2008 aangegeven dat zij een monitor voor Nieuw West zal ontwikkelen en uitvoeren (inclusief analyse en beoordeling) en daarbij gebruik maakt van gegevens die beschikbaar zijn bij het college van burgemeester en wethouders en bij de stedelijke vernieuwing betrokken partijen. Alvorens een monitor voor de raad te ontwikkelen, is de rekenkamer nagegaan wat de functie en betekenis is van een monitor voor het bestuur. Tevens hebben wij daarbij in hoofdlijnen aangegeven wat zoal kan worden gemonitord.

1.2.1 De functie en toepassing van monitoring

In het Nederlandse openbaar bestuur worden monitors veel ingezet als instrument voor het in beeld brengen van beleid. Monitoring is daarmee te omschrijven als het 'periodiek en op systematische wijze volgen van maatschappelijke ontwikkelingen voor het beleid'. Belangrijke functies van monitoring zijn:

1. Signaleren (weten wat er gebeurt).
 2. Analyseren (toezicht houden of beleid doeltreffend is).
 3. Communiceren (discussie in gang zetten over resultaten van het beleid).
- Een belangrijke functie van monitoring is dat de overheid hiermee burgers informeert over de voortgang van het beleid en dat overheidsprestaties zichtbaar worden.

Toepassingen van monitoring

Op rijks- en gemeenteniveau zijn veel voorbeelden van monitoring. Op rijksniveau zijn er bijvoorbeeld de politiemonitor, de monitor bevolking, de monitor grotestedenbeleid, de nationale drugmonitor, de integratiemonitor en de emancipatiemonitor.

Ook in de gemeente Amsterdam worden diverse monitors gemaakt. In 2004 stelde de dienst Onderzoek en Statistiek vast dat er in totaal 70 monitors werden gemaakt voor 16 verschillende sectoren¹. Dit zijn monitors voor zowel de stad als geheel als voor de afzonderlijke stadsdelen. Voorbeelden hiervan zijn de Amsterdamse monitor leefbaarheid en veiligheid (sector openbare orde en veiligheid), de Amsterdamse Armoedemonitor (sector werk en inkomen), de Amsterdamse Sociale Culturele Verkenningen (sector educatie, jeugd en diversiteit) en de regionale woningmarktmonitor (sector stedelijke vernieuwing).

Afhankelijk van de aard van het onderwerp, kunnen monitors worden samengesteld op basis van de meest uiteenlopende combinaties van gegevens, zoals:

- percepties (bijvoorbeeld onveiligheidsgevoelens onder de doelgroepen van het beleid);
- statische gegevens (bijvoorbeeld werkloosheidcijfers);
- geografische gegevens (bijvoorbeeld gebiedsindelingen, zoals wijk- buurtcombinaties).

Gemeenschappelijk aan al deze monitors is dat ze inzicht geven in maatschappelijke ontwikkelingen op een bepaald beleidsterrein.

Ook is het mogelijk om projecten te monitoren, zoals de realisatie van een groot infrastructureel werk. Bij dergelijke monitoren wordt nagegaan of het project in overeenstemming met het plan van aanpak in termen van inhoud, voortgang en financiën wordt uitgevoerd.

De vorm waarin de monitorgegevens worden gepresenteerd kunnen verschillend zijn. Veelal worden de monitorgegevens gepresenteerd in de vorm van cijferreeksen. Het kan ook dat de resultaten van een monitor worden gepresenteerd in de vorm van kwalitatieve beschrijvingen.

1.2.2 Monitor rekenkamer Nieuw West

Om het programma Koers Nieuw West te monitoren maakt de rekenkamer gebruik van de verschillende functies en toepassingen van monitoring. Daarvoor hanteert de rekenkamer de volgende driedeling:

1. Monitor beleidsprogramma
2. Monitor procesmanagement
3. Monitor financieel beheer

Met deze drie monitors ontvangt de gemeenteraad, voor zover beschikbaar, gegevens over zowel het proces en de financiën als ook over de bereikte maatschappelijke effecten.

¹ Gemeente Amsterdam, Dienst Onderzoek en Statistiek, Catalogus Amsterdamse Monitors 2004, maart 2004.

Monitor beleidsprogramma

Met een monitor van het beleidsprogramma gaat de rekenkamer na of de doelen die zijn beoogd met de stedelijke vernieuwing in Nieuw West zijn gerealiseerd. Om deze monitor te kunnen uitvoeren is het belangrijk dat de doelen duidelijk zijn geformuleerd. Hierbij betreft de rekenkamer alle relevante beleidsdocumenten die voor Nieuw West zijn opgesteld en alle relevante monitors die voor Nieuw West beschikbaar komen.

Monitor procesmanagement

Bij het onderdeel monitor procesmanagement wordt gemonitord of de bij de stedelijke vernieuwing betrokken partijen de gemaakte afspraken nakomen. Relevante aspecten waarop kan worden gemonitord zijn: kwaliteit en kwantiteit van de op te leveren producten, de uitoefening van verantwoordelijkheden en bevoegdheden en de planning en control van het stedelijk vernieuwingsproces.

Monitor financieel beheer

Met deze monitor wil de rekenkamer de gemeenteraad inzicht geven in het financiële beheer van de vernieuwingsoperatie. Punten die daarbij aan de orde komen zijn of de gemeente zicht heeft op de financiële voortgang van het project en of er maatregelen zijn genomen voor de beheersing van de financiële risico's.

De rekenkamer stelt de monitors zoveel mogelijk samen aan de hand van informatiebronnen die beschikbaar zijn bij de betrokken partijen, zoals Dienst Wonen, Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam, Bureau Koers Nieuw West en woningcorporaties. De rekenkamer gaat ervan uit dat deze partijen bereid zijn hun medewerking te verlenen. Mocht dit problemen opleveren dan zal de rekenkamer het college van burgemeester en wethouders verzoeken te bewerkstelligen dat deze informatie beschikbaar komt. Indien blijkt dat de gegevens die door de verschillende partijen worden opgeleverd ontoereikend zijn om invulling te geven aan de hierboven genoemde monitors dan bestaat de mogelijkheid dat de rekenkamer, indien noodzakelijk, een eigen onderzoek uitvoert.

Om inzicht te geven in de stand van zaken van de stedelijke vernieuwing in Nieuw West is de rekenkamer van plan op meerdere momenten een rapportage uit te brengen.

In deze eerste rapportage geeft de rekenkamer in hoofdlijnen aan hoe zij het verzoek van de gemeenteraad wil invullen. Dit rapport is opgesteld op basis van een eerste verkenning van het onderwerp door middel van een documentenstudie (bijlage 3) en het houden van interviews (bijlage 4). In dit rapport is aangegeven waar de rekenkamer zich op wil focussen en welk normenkader zij bij het onderzoek hanteert. Verder bevat dit rapport onze eerste conclusies en aanbevelingen. Hierbij kunnen de partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van de stedelijke vernieuwing in Nieuw West al 'tussentijds' hun voordeel doen. Ook kan deze eerste rapportage worden besproken in de gezamenlijke raadscommissie Verkeer en Volkshuisvesting en de raadscommissie Werk, Inkomen en Jeugd.

Een tweede rapportage voorziet de rekenkamer eind 2008. In dat rapport zullen wij de dan beschikbare gegevens presenteren op basis waarvan de voortgang van de stedelijke vernieuwing in Nieuw West kan worden beoordeeld.

1.3 Leeswijzer

Op welke wijze de rekenkamer het verzoek van de gemeenteraad om een externe onafhankelijke barometer op te stellen, invult is in dit hoofdstuk in hoofdlijnen beschreven. Dit rapport is verder als volgt ingedeeld:

- In hoofdstuk 2 geven we een algemene schets van de ontwikkelingen in Nieuw West.
- In hoofdstuk 3 gaan we in op de onderzoeksvragen en het gehanteerde normenkader.
- In hoofdstuk 4 beschrijven we de aanpak en de rapportagemomenten.
- In hoofdstuk 5 geven wij onze eerste bevindingen aan de hand van de driedeling in monitors: beleid, proces en financiën.
- In hoofdstuk 6 wordt de rapportage afgerond met de eerste conclusies en aanbevelingen.

2 Verkenning Nieuw West

Dit hoofdstuk geeft een algemene schets van de ontwikkelingen bij de stedelijke vernieuwing in Nieuw West. De rekenkamer gaat eerst in op de beleiduitgangspunten die zijn geformuleerd voor de stedelijke vernieuwing in Nieuw West. Vervolgens komt het proces van het opstellen en vaststellen van de stedelijke vernieuwingsplannen aan bod. Als laatste behandelt dit hoofdstuk de financiën van de stedelijke vernieuwingsoperatie.

2.1 Beleid Nieuw West

Vanaf 2000 zijn er beleidsdocumenten opgesteld die ingaan op de doelen die met het vernieuwingsproces in Nieuw West zijn beoogd. In onderstaande tabel geeft de rekenkamer een overzicht van deze documenten, wanneer deze zijn opgesteld en wat op hoofdlijnen de inhoud ervan is. Vervolgens wordt nader op een aantal van deze documenten ingegaan.

Tabel 2.1 – Beleid stedelijke vernieuwing Nieuw West

Jaar	Document/gebeurtenis	Inhoud	Status/vastgesteld
1998	Oprichting Bureau ParkStad	Samenwerkingsverband van stad en stadsdelen om een visie voor de vernieuwing op hoofdlijnen aan te geven en de procesgang van projecten te stroomlijnen.	Vastgesteld door College B&W, dd. 18 december 1998.
2000	Richting Nieuw West	Visie voor de stedelijke vernieuwing in Nieuw West op hoofdlijnen.	Vastgesteld door gemeenteraad, dd. 20 juli 2000.
2001	Richting Parkstad 2015	Ambitie en uitgangspunten voor de stedelijke vernieuwingsoperatie in Nieuw West.	Vastgesteld door gemeenteraad, dd. 4 juli 2001.
	De Basis	Sociaal ontwikkelingsprogramma van ParkStad 2001-2015.	Concept is opgenomen bij besluit 'Richting Parkstad 2015'.
2002			
2003	Aanvulling en wijzigingen op Richting Parkstad 2015	Nadere afspraken op het gebied van sport, leisure en verkeer en vervoer.	Vastgesteld door gemeenteraad, dd. 19 november 2003.
2004	Jaarrapportage 2003 Bureau Parkstad	Rapportage over de voortgang van de stedelijke vernieuwing in Nieuw West in 2003.	
	Richting Parkstad 2015: uitgebreide samenvatting	Vernieuwde nota Richting Parkstad 2015. Hierin zijn de	Publicatie in december 2004.

Jaar	Document/gebeurtenis	Inhoud	Status/vastgesteld
		aanvullingen en wijzigingen die in 2003 zijn vastgesteld verwerkt.	
2005	Evaluatie Richting Parkstad 2015, bestaand uit de volgende documenten: <ul style="list-style-type: none"> • Amsterdamse Benadering • Een Blick Vooruit • Een Ongebonden Blick • Het Debat 	In 2005 is een evaluatie uitgevoerd naar de stand van zaken van de uitvoering van de stedelijke vernieuwing in Nieuw West. Met als doel te beoordelen of bijstelling van het programma noodzakelijk was. Hiervoor zijn verschillende documenten opgesteld.	Documenten voor discussie over bijstelling van het oorspronkelijke ontwikkelingsplan 'Richting Parkstad 2015'.
	Jaarrapportage 2004 Bureau Parkstad	Rapportage over de voortgang van de stedelijke vernieuwing in Nieuw West in 2004.	
2006	Jaarrapportage 2005 Bureau Parkstad	Rapportage over de voortgang van de stedelijke vernieuwing in Nieuw West in 2005.	
2007	Herziening Richting Parkstad 2015	Wijzigingen op het oorspronkelijke ontwikkelingsplan Richting Parkstad 2015. Opgesteld na de in 2005 uitgevoerde evaluatie.	Vastgesteld door gemeenteraad, 21 november 2007.
	Inwerkintreding Raamovereenkomst: Integrale gebiedsontwikkeling Parkstad	Overeenkomst met daarin de herverdeling tussen taken en verantwoordelijkheden van gemeente en woningcorporaties.	Met terugwerkende kracht Inwerkingtreding raamovereenkomst per 1 januari 2007.
	Jaarrapportage 2006 Bureau Parkstad	Rapportage over de voortgang van de stedelijke vernieuwing in Nieuw West in 2006.	
	Opheffing Bureau Parkstad	Per 1 juli 2007 wordt Bureau Parkstad opgeheven.	
	Oprichting Bureau Koers Nieuw West	Per 1 juli 2007 is Bureau Koers Nieuw West opgericht om uitvoering te geven aan het sociaal-economisch kopprogramma.	Oprichtingsbesluit is opgesteld, maar niet in alle stadsdelen en centrale stad vastgesteld.
	Monitor Koers Nieuw West	Nulmeting, uitgevoerd door dienst Onderzoek en Statistiek, voor het sociaal-economisch kopprogramma.	Publicatie juni 2007.
2008	Ondertekening Raamovereenkomst:	Overeenkomst met daarin de herverdeling tussen taken en	Ondertekening raamovereenkomst op

Jaar	Document/gebeurtenis	Inhoud	Status/vastgesteld
	Integrale gebiedsontwikkeling ParkStad	verantwoordelijkheden van gemeente en woningcorporaties.	11 januari 2008 door betrokken partijen: <ul style="list-style-type: none"> • Gemeente Amsterdam. • Stadsdelen: Bos en Lommer, Geuzenveld-Slotermeer, Osdorp, Slotervaart. • Woningcorporaties: Algemene Woningbouwvereniging, Stichting De Alliantie, Woningstichting Eigen Haard, Far West, Stichting Ymere.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in 2001 de eerste ambities en uitgangspunten zijn vastgesteld voor de vernieuwingsoperatie in Nieuw West. Hiervoor zijn de documenten *Richting ParkStad 2015* en *De Basis* opgesteld. In 2003 zijn voor deze plannen aanvullende doelstellingen geformuleerd (*Aanvullingen en wijzigingen op Richting ParkStad 2015*). Voor de jaren 2003, 2004, 2005 en 2006 zijn door Bureau Parkstad voortgangsrapportages opgesteld, waarmee inzichtelijk is gemaakt of de stedelijke vernieuwing nog op koers lag.

In 2005 heeft onder leiding van Bureau Parkstad een evaluatie plaatsgevonden naar de voortgang van de stedelijke vernieuwing in Nieuw West. Deze evaluatie gaf aanleiding om een aantal van de oorspronkelijk gestelde doelen bij te stellen en om de verhoudingen tussen de gemeente en corporaties anders vorm te geven. De bijgestelde doelen zijn opgenomen en vastgesteld met de *Herziening Richting ParkStad 2015*. De nieuwe afspraken tussen de betrokken partijen zijn bekrachtigd door ondertekening van de *Raamovereenkomst: Integrale gebiedsontwikkeling Parkstad*. De inwerkingtreding van de raamovereenkomst betekent een verandering in de tot dan toe gehanteerde werkwijze. In het vervolg van dit hoofdstuk maakt de rekenkamer dan ook een onderscheid in de periode vóór de raamovereenkomst en de periode erna.

2.1.1 Beleid vóór de raamovereenkomst

Richting Parkstad 2015: ontwikkelingsplan voor de vernieuwing

Voor dit gehele gebied heeft de gemeenteraad op 20 juli 2000 de uitgangspunten voor de stedelijke vernieuwing vastgesteld. Hiertoe is het beleidsdocument *Richting Nieuw West* opgesteld. Deze uitgangspunten zijn vervolgens door Bureau Parkstad uitgewerkt

in het ontwikkelingsplan *Richting Parkstad 2015: ontwikkelingsplan voor de vernieuwing*. Deze beleidsnota is op 4 juli 2001 door de gemeenteraad vastgesteld. In dit plan zijn de ambities voor Nieuw West voor 2015 als volgt verwoord.

Kader 2.1 – Ambities ‘Richting Parkstad 2015’²

Ambitie ParkStad

- Centraal staat dat ParkStad in 2015 een nieuw centrum in de regio zal zijn met voorzieningen en attracties die zich onderscheiden van andere centra in het netwerk van de Amsterdamse regio. Het imago wordt over 15 jaar bepaald door de grote verscheidenheid aan woon- en werkmilieus, waarbij groen en water de onmisbare elementen zijn, met als symbool daarvan de Sloterplas, waarvan de recreatieve functies verder zijn versterkt.
- De bereikbaarheid is gegarandeerd door voortreffelijk openbaar vervoer en een goed intern verkeerssysteem met een eigen ringweg.
- De verscheidenheid is ook terug te vinden in de bewoners van het gebied, die qua afkomst zeer divers zijn gebleven. De bewoners van straks zijn in de eerste plaats de bewoners van nu die positief kiezen voor wonen in ParkStad. Maar er zijn ook veel nieuwe mensen bijgekomen omdat het aantal woningen met 20% is toegenomen.
- De sociaal-economische positie van de bewoners is behoorlijk verbeterd: de meesten beschikken over een voldoende startkwalificatie in de vorm van basisopleiding en taalbeheersing. Het merendeel heeft werk, maar voor wie dat niet meer kan zijn er genoeg mogelijkheden om sociaal actief te blijven.
- Ook de bedrijven vinden ParkStad een aantrekkelijk vestigingsgebied. Ook op dit punt is verscheidenheid troef: meer grootschalige vestigingen aan de randen en de kleinere bedrijven gemengd met het wonen in de middengebieden. In de werk- en winkelvoorzieningen is het allochtone karakter van ParkStad terug te vinden. Het vernieuwde en uitgebreide Osdorpplein is het kloppend hart geworden. Door meer ruimte voor ondernemen is het aantal arbeidsplaatsen toegenomen.
- Er is een grote diversiteit aan woonmilieus, die maar ten dele is gepland: wonen op het water naast wonen in een park, wonen in een toren naast wonen aan een sportveld. Ook qua prijs sluit het aanbod goed aan bij de verschillende doelgroepen. De betaalbare woningvoorraad is op peil gebleven, maar er is een behoorlijk aanbod aan middeldure en dure koopwoningen.
- ParkStad heeft ook een aantal extra’s de Sloterplas, de overkluizing van het Bos en Lommerviaduct, bijzondere architectuur en een fraaie waterverbinding tussen Nieuwe Meer, Sloterplas en Ringvaart.

Naast de ambities zijn in het ontwikkelingsplan tien uitgangspunten voor de vernieuwingen van het gebied opgenomen. Deze uitgangspunten worden gedeeld met de woningcorporaties. De uitgangspunten zijn³:

1. Het aantal inwoners van ParkStad blijft minimaal gelijk.
2. De diverse bevolkingssamenstelling is een gegeven bij vernieuwing.
3. De kwaliteit van de groen- en waterstructuur wordt verstrekt en de bereikbaarheid verbetert.
4. Er moet een grote variatie aan woon/werkmilieus komen.

² Bureau Parkstad, ‘Richting Parkstad 2015: Ontwikkelingsplan voor de vernieuwing’, 15 februari 2001, p. 3.

³ Bureau Parkstad, ‘Richting Parkstad 2015: Ontwikkelingsplan voor de vernieuwing’, 15 februari 2001, p. 6.

5. Bij gedwongen verhuizing zijn de herhuisvestingsmogelijkheden binnen ParkStad gegarandeerd
6. Economische vernieuwing moet leiden tot meer arbeidsplaatsen in ParkStad.
7. Meer bedrijvigheid vergroot de leefbaarheid van ParkStad.
8. De maatschappelijke voorzieningen moeten worden afgestemd op de vraag c.q. de behoefte van huidige en toekomstige bewoners.
9. Menging van functies op bestaande en nieuwe locaties.
10. De kwaliteit van de openbare ruimte moet fors worden verstrekt.

Het ontwikkelingsprogramma *Richting ParkStad 2015* uit 2001 is vervolgens onderverdeeld in vijf programma's:

1. Sociale Vernieuwing
2. Economische Vernieuwing
3. Vernieuwing van het wonen
4. Ruimtelijke Vernieuwing
5. Milieu

In deze afzonderlijke programma's zijn verschillende accenten gegeven voor de gewenste ontwikkeling. Hieronder geeft de rekenkamer een aantal van deze accenten weer.

Sociale Vernieuwing

Voor het sociale vernieuwingsprogramma is een apart ontwikkelingsprogramma opgesteld: *De Basis: Het sociaal-ontwikkelingsprogramma van ParkStad 2001-2005*. In dit ontwikkelingsprogramma zijn richtingen voor de volgende onderwerpen opgenomen: welzijnsvoorzieningen, ouderenbeleid, sport, cultuur en jongeren.

Economische Vernieuwing

De economische vernieuwing richt zich op de volgende speerpunten: meer ruimte voor nieuwe bedrijvigheid, betere bedrijfshuisvesting, opwaarderen van het Osdorpplein tot groot kloppend hart, stimulering van zelfstandig ondernemerschap en versterking van het vestigingsklimaat.

Vernieuwing van het Wonen

De belangrijkste opgave is het vergroten van de differentiatie aan woningen in Nieuw West. Concrete doelen van dit programma zijn dat van de totale woningvoorraad in 2015:

- 45% bestaat uit sociale huurwoningen
- 15% uit dure huurwoningen
- 40% uit koopwoningen

Daarnaast zijn er nog enkele kwalitatieve doelen gesteld waaraan de woningvoorraad moet voldoen, zoals een apart woonprogramma voor ouderen, goede woningen voor mensen met lage inkomens, meer woningen in een goed leefmilieu en ruime woningen (minimaal 85m²).

Ruimtelijke vernieuwing

De ruimtelijke vernieuwing moet leiden tot een grotere diversiteit aan leefmilieus. Hiervoor moeten de woon- en werkmilieus beter worden gemengd en moet de bereikbaarheid worden verbeterd.

Milieu

In het milieuprogramma staat het terugdringen van de milieubelasting en het verbeteren van de leefomgeving voor mens en natuur centraal. Prioriteit krijgen daarbij de reductie van het energieverbruik, de verhoging van de ecologische kwaliteit en de beperking van het niet-noodzakelijke autoverkeer en ondergronds parkeren.

Herziening Richting Parkstad 2015

Het ontwikkelingsplan *Richting Parkstad 2015* wordt een keer per vijf jaar geëvalueerd. Deze evaluatie is in 2005 door Bureau Parkstad, onder gezamenlijke verantwoordelijkheid van het Bestuurlijk Overleg Parkstad en de betrokken woningcorporaties, uitgevoerd. Bij de evaluatie heeft Bureau Parkstad bekeken

- of de beoogde uitgangspunten nog actueel zijn;
- of het behalen van de beoogde doelen voor 2015 te verwachten is;
- wat de stand van zaken is bij de financiële risico's.

De uitkomsten en keuze-opties zijn vastgelegd in het discussiedocument *Een Blik Vooruit* en in een reeks onderzoeksrapporten. Vervolgens is de analyse besproken in meerdere publieke debatten⁴. De evaluatie heeft geresulteerd in de beleidsnota *Herziening Richting Parkstad 2015*. De gemeenteraad heeft deze notitie op 21 november 2007 vastgesteld. Hiermee zijn een aantal doelen uit *Richting Parkstad 2015* herbevestigd en op een aantal punten bijgesteld. In onderstaande tabel geeft de rekenkamer op hoofdlijnen een overzicht van de bijgestelde doelen.

*Tabel 2.2 – Bijgestelde doelen Herziening Richting Parkstad 2015*⁵

Programma	Bijgestelde doelen
Sociale Vernieuwing	<ul style="list-style-type: none"> • Bouwprogramma voor maatschappelijk vastgoed is gekwantificeerd op 90.000 m² (doel was niet gekwantificeerd). • Naast de bestaande doelen uit het programma De Basis komt er een sociaal-economisch kopprogramma dat een extra impuls moet geven aan de sociaal-economische vernieuwing in Nieuw West.
Economische Vernieuwing	<ul style="list-style-type: none"> • Accentverschuiving naar kleinschalige bedrijfsruimte tot 50 vierkante meter. • Accentverschuiving van vastgoedontwikkeling naar arbeidsmarktbemiddeling en bevorderen van lokaal ondernemerschap.
Wonen	<ul style="list-style-type: none"> • In 2015 bestaat 45% van de totale woningvoorraad uit sociale huurwoningen (doel is onveranderd). De corporaties krijgen

⁴ Gemeente Amsterdam, Bureau Parkstad, 'Herziening Richting Parkstad 2015', augustus 2007, p. 11.

⁵ Gemeente Amsterdam, Gemeenteraad, Raadsvoordracht 533, Herziening Richting Parkstad 2015, 14 november 2007.

	<p>echter meer keuzevrijheid in ingrepen om dit einddoel te bereiken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het eindbeeld van de omvang van de woningvoorraad Nieuw West wordt 67.500 à 73.600 (doel was 65.000). • Toename van de woningvoorraad wordt: 9.000 à 15.000 (doel was 11.000) woningen. • Het aantal te verkopen huurwoningen in Nieuw West wordt 5.400 woningen (doel was 3.500).
Ruimtelijke Vernieuwing	<ul style="list-style-type: none"> • Scherper onderscheid tussen leefmilieus in de vernieuwingsgebieden. Het aantal leefmilieus wordt teruggebracht van 11 naar 3: stedelijk gemengd, grootstedelijk en stedelijk grondgebonden.
Milieu	<ul style="list-style-type: none"> • Geen wijzigingen ten opzichte van oude programma

Sociaal-economisch kopprogramma

Uit de evaluatie bleek dat de vernieuwing van het wonen goed op koers ligt, maar dat de sociaal-economische vernieuwing achter blijft. Daarom is besloten een tijdelijk programma toe te voegen bovenop de bestaande programma's. Dit is het zogenaamde 'sociaal-economisch kopprogramma'. Het doel van dit programma is dat de sociaal-economische positie van de bewoners in Nieuw West in 2015 vergelijkbaar is met het Normaal Amsterdams Peil.

2.1.2 Beleid na de raamovereenkomst

De *Raamovereenkomst: Integrale gebiedsontwikkeling Parkstad* is op 11 januari 2008 door de betrokken partijen ondertekend. In de raamovereenkomst zijn afspraken vastgelegd om de beleidsnota *Herziening Richting Parkstad 2015* uit te voeren. In de raamovereenkomst is geen nieuw beleid verwoord. Wel is de raamovereenkomst van belang voor de beleidsdoelen, omdat er afspraken in staan over welke betrokken partijen informatie moeten aanleveren om de voortgang bij het realiseren van de beleidsdoelen te monitoren.

2.2 Proces Nieuw West

In deze paragraaf beschrijven we het proces van de stedelijke vernieuwing. Ook hierbij maken we onderscheid in de situatie vóór de raamovereenkomst en de situatie erna. Eerst geven we een schets van de betrokken partijen en van het gebied waar de stedelijke vernieuwing op betrekking heeft.

Betrokken partijen

De betrokken partijen bij de vernieuwingsoperatie zijn vóór en na de raamovereenkomst op hoofdlijnen niet veranderd. Met uitzondering van Bureau Parkstad, dat op 1 juli 2007 is opgeheven en opgevolgd door Bureau Koers Nieuw West. De volgende partijen spelen een rol bij de vernieuwingsoperatie:

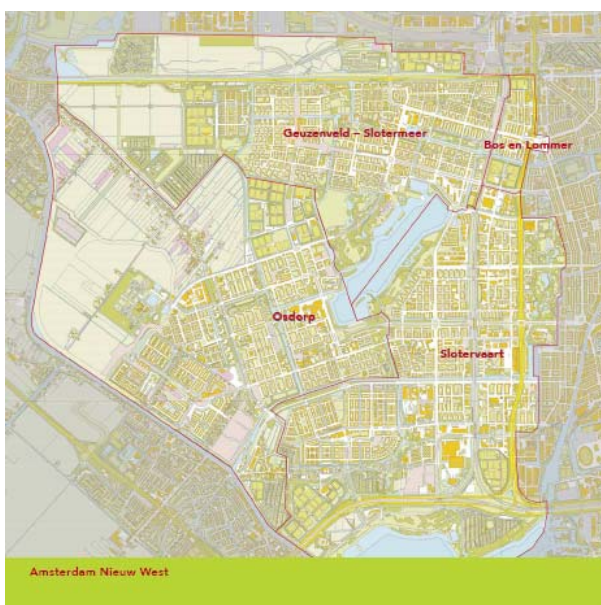
- Centrale stad.
- Stadsdelen: Bos en Lommer, Geuzenveld, Osdorp en Slotervaart.

- Woningcorporaties: Algemene Woningbouwvereniging, Stichting De Alliantie, Woningstichting Eigen Haard, Far West en Stichting Ymere.
- Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties.

Gebied

Het gebied waarmee Nieuw West wordt aangeduid strekt zich uit over vier stadsdelen. Dat zijn de stadsdelen Osdorp, Geuzenveld-Slotermeer, Slotervaart en een deel van Bos en Lommer (ten westen van ring A10-west). Figuur 2.1 geeft dit op kaart weer.

Figuur 2.1 – Amsterdam Nieuw West

Bron: Bureau Parkstad, Richting Parkstad 2015: uitgebreide samenvatting, december 2004.

Vernieuwingsgebieden

Het stedelijke vernieuwingsgebied Nieuw West is opgedeeld in vernieuwingsgebieden. In totaal zijn er 23 vernieuwingsgebieden benoemd. Binnen de kaders van het ontwikkelingsplan *Richting Parkstad 2015* uit 2001 maken de stadsdelen plannen voor de ontwikkeling in deze vernieuwingsgebieden. Dat zijn de zogenaamde vernieuwingsplannen.

Tabel 2.3 – Vernieuwingsgebieden per stadsdeel

Bos en Lommer	Geuzenveld-Slotermeer	Osdorp	Slotervaart
1. Laan van Spartaan	4. Buurt Ne9en	11. Calandterrein	18. Lelylaan
2. Kolenkitbuurt	5. Geuzenbaan/ Bakemabuurt	12. De Punt	19. Lelylaan (tweede fase)
3. Bos en Lommerplein	6. Buurt 5	13. Meer en Oever	20. Overtoomse Veld
	7. Geuzenveld-Zuid	14. Osdorp Centrum	21. Slotervaart Noord
	8. Noordoever-Noorderhof	15. Osdorp Midden Noord	22. Staalmanplein/ Delflandplein
	9. Slotermeer-Noord	16. Wildemanbuurt	23. Vlaardingenlaan
	10. Slotermeer Zuid	17. Zuidwest Kwadrant	

Uitwerkingsgebieden

De vernieuwingsgebieden zijn weer onderverdeeld in meerdere uitwerkingsgebieden. Voor deze uitwerkingsgebieden worden uitwerkingsplannen gemaakt waarin de concrete plannen voor het gebied zijn weergegeven. In totaal gaat het om ongeveer 100 uitwerkingsplannen.

2.2.1 Proces vóór de raamovereenkomst

Voor de vernieuwings- en uitwerkingsplannen die vóór het inwerkingtreden van de raamovereenkomst⁶ zijn vastgesteld (bijlage 5) gelden de volgende procedures voor de planvorming.

- *Ontwikkelingsplan*
In het ontwikkelingsplan Richting Parkstad 2015 staan de hoofdlijnen van de stedelijke vernieuwing in Nieuw West. Dit ontwikkelingsplan is vastgesteld in de gemeenteraad. Hierin staan de kaders voor de stedelijke vernieuwing in Nieuw West. Alle partijen moeten bij de uitvoering van de plannen deze kaders in acht nemen.
- *Vernieuwingsplannen*
De stadsdelen stellen samen met de corporaties de plannen voor de vernieuwingsgebieden op. Hierbij houden zij rekening met de uitgangspunten uit het ontwikkelingsplan. De stadsdelen zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de vernieuwingsplannen. Een vernieuwingsplan wordt zowel in de stadsdeelraad als in de gemeenteraad vastgesteld.
- *Uitwerkingsplan*
Het stadsdeel stelt, samen met de in het uitwerkingsgebied betrokken corporatie, het uitwerkingsplan op. De stadsdeelraad stelt vervolgens het uitwerkingsplan vast.

⁶ De raamovereenkomst is op 11 januari 2008 door de betrokken partijen ondertekend en met terugwerkende kracht per 1 januari 2007 in werking getreden.

2.2.2 Proces na de raamovereenkomst

Zoals in de inleiding van deze paragraaf aangegeven zijn de partijen die betrokken zijn bij de stedelijke vernieuwing in Nieuw West niet veranderd. Hierbij geldt één uitzondering, namelijk het opheffen van Bureau Parkstad en de oprichting van Bureau Koers Nieuw West. Bureau Koers Nieuw West is opgericht om het sociaal-economisch kopprogramma vorm te geven en om de € 40 miljoen uit het sociaal investeringsfonds op een effectieve manier te besteden. Het doel van dit programma is dat alle bewoners van Nieuw West in 2015 een sociaal-economische positie hebben die vergelijkbaar is met Normaal Amsterdams Peil. Om deze doelstelling te bereiken worden door Bureau Koers Nieuw West zogenaamde interventies gefaciliteerd in Nieuw West. Interventies zijn activiteiten die extra nodig zijn om de sociale en economische positie van bewoners van Nieuw West te verbeteren⁷.

Om dit bureau een formeel juridisch kader te geven is een oprichtingsbesluit opgesteld. Dit oprichtingsbesluit is tot dit moment nog niet door alle betrokken partijen bekrachtigd. Wel is er tot nu gewerkt volgens de afspraken zoals vermeld in het oprichtingsbesluit. Er wordt nu gewerkt aan een nieuwe versie van het oprichtingsbesluit. We geven hieronder kort de partijen weer die betrokken zijn bij Bureau Koers Nieuw West.

Bureau Koers Nieuw West

Bureau Koers Nieuw West voert de regie over de activiteiten en interventies die in de vier stadsdelen worden uitgevoerd. Aan het hoofd van het bureau staat een programmaregisseur. Organisatorisch maakt Bureau Koers Nieuw West onderdeel uit van stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer. Dat wil zeggen dat stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer formeel de werkgever is van de medewerkers van Bureau Koers Nieuw West en zorgt voor de financiële verantwoording van Koers Nieuw West in de jaarrekening van het stadsdeel.

Bestuurlijk Overleg Koers Nieuw West (BOK)

Het Bestuurlijk Overleg Koers Nieuw West besluit over de toekenning van gelden aan de interventies. In dit overleg zijn de gemandateerde vertegenwoordigers van de dagelijks besturen van de stadsdelen (maximaal twee leden per stadsdeel) en van het college van burgemeester en wethouders (maximaal twee leden) vertegenwoordigd.⁸ Het besluitvormend overleg vindt minimaal drie keer per jaar plaats. Daarnaast is er tussentijds periodiek strategisch beraad. Tevens heeft het BOK minimaal drie keer per jaar overleg met vertegenwoordigers van de woningcorporaties.

Ambtelijk opdrachtgeveroverleg (AOO)

Het ambtelijk opdrachtgeveroverleg bestaat uit de stadsdeelsecretarissen van de vier stadsdelen in Nieuw West, een beleidsmedewerker van de bestuurdienst, de adjunctdirecteur van de dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (dMO), de directeur van het Platform Amsterdam Anders (PAS). Het AOO komt maximaal zes keer per jaar bijeen en stuurt de programmaregisseur Koers Nieuw West aan.

⁷ <http://www.koersnieuwwest.amsterdam.nl>, dd 5 mei 2008.

⁸ 'Oprichtingsbesluit Koers Nieuw West', september 2007, p.14.

Ambtelijk coördinatieteam

Het ambtelijk coördinatieteam zorgt voor de inhoudelijke advisering over de voorgestelde interventies. In dit adviesteam zitten vertegenwoordigers van de vier stadsdelen, dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, dienst Werk en Inkomen en de Bestuursdienst. Het team komt tien keer per jaar bijeen.

Met het inwerkingtreden van de raamovereenkomst zijn op een aantal onderdelen wijzigingen aangebracht in de procedure voor het opstellen van de stedelijke vernieuwingsplannen. Het gaat om de volgende wijzigingen ten opzichte van de oude situatie:

- *Ontwikkelingsplan*
De raamovereenkomst heeft betrekking op het ontwikkelingsplan ‘Herziening Richting Parkstad 2015’ zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 21 november 2007. Dat wil zeggen dat de bijgestelde doelen (zie tabel 2.2) voor de stedelijke vernieuwing in Nieuw West voor de betrokken partijen nu leidend zijn.
- *Vernieuwingsplan*
Geen wijzigingen ten opzichte van oude situatie.
- *Uitwerkingsplannen*
Met het inwerkingtreden van de raamovereenkomst geldt dat de corporaties, verantwoordelijk in dat uitwerkingsgebied, de uitwerkingsplannen opstellen. De corporaties hebben daarmee meer vrijheid gekregen voor de ontwikkeling van het gebied, binnen de kaders die zijn vastgesteld in het vernieuwingsplan⁹. De stadsdeelraad stelt nog steeds het uitwerkingsplan vast.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de vernieuwingsplannen voor Nieuw West in de betrokken stadsdelen. Daarbij is aangegeven hoeveel van de uitwerkingsplannen vallen onder de oude afspraken vóór de raamovereenkomst en hoeveel vallen onder de nieuw afspraken na de raamovereenkomst. Ook laat deze tabel zien welke uitwerkingsplannen al zijn vastgesteld en hoeveel er nog moeten worden vastgesteld.

⁹ Uitwerkingsplan: een product dat wordt gemaakt door de in het uitwerkingsgebied actieve corporatie en wordt vastgesteld door het stadsdeel tot wiens grondgebied het uitwerkingsgebied behoort. Het uitwerkingsplan moet passen binnen het vernieuwingsplan en de toepasselijke wet- en regelgeving. [bron: raamovereenkomst: integrale gebiedsontwikkeling Parkstad, p. 13].

Tabel 2.4 – Vernieuwings- en uitwerkingsplannen (up)

Stadsdeel	Vernieuwingsplan √ = vastgesteld	Aantal up* vastgesteld	Aantal up buiten raamovereen komst	Aantal up nog op te stellen	Aantal up onder raamovereenk omst
Bos en Lommer					
	Laan van Spartaan √	4	4	0	0
	Kolenkitbuurt √	2	2	3	3
	Bos en Lommerplein	niet bekend	niet bekend	niet bekend	niet bekend
<i>Totaal</i>		6	6	3	3
Geuzenveld-Slotermeer					
	Buurt Ne9en √	6	6	0	0
	Geuzenbaan/Bake mabuurt	niet bekend	niet bekend	niet bekend	niet bekend
	Buurt 5 √	2	2	4	4
	Geuzenveld-Zuid √	2	2	2	2
	Noordoever- Noorderhof	1	1	1	1
	Slotermeer-Noord	0	0	4	4
	Slotermeer-Zuid	0	0	4	4
	Eendrachtspark- buurt	1	1	0	0
<i>Totaal</i>		12	12	14	14
Osdorp					
	Calandterrein	niet bekend	niet bekend	niet bekend	niet bekend
	De Punt √	2**	2	0	0
	Meer en Oever √	1	1	0	0
	Osdorp Centrum √	4***	14	10	0
	Osdorp Midden Noord √	3	3	0	0
	Wildemanbuurt √	0	0	4	4
	Zuidwest Kwadrant	5*	5	0	0
<i>Totaal</i>		15	25	14	4
Slotervaart					
	Lelylaan √	2	9	7	0
	Lelylaan (tweede fase)	0	0	3	3
	Overtoomse Veld √	6*	6	6	6
	Slotervaart Noord	0	0	4	4
	Staalmanplein/Delf -landpleinbuurt √	4	4	3	3
	Vlaardingenlaan	0	3	3	0
<i>Totaal</i>		12	22	26	16

Stadsdeel	Vernieuwingsplan √ = vastgesteld	Aantal up* vastgesteld	Aantal up buiten raamovereen komst	Aantal up nog op te stellen	Aantal up onder raamovereenk omst
<i>Totaal</i>		<i>45</i>	<i>65</i>	<i>57</i>	<i>37</i>

* up = uitwerkingsplan

** Een uitwerkingsplan is nog niet vastgesteld, maar gereed voor besluitvorming. In tabel wel opgenomen onder vastgesteld, omdat opstellen van het plan al ver gevorderd is.

*** 2 van de 13 uitwerkingsplannen zijn gereed voor besluitvorming, maar nog niet vastgesteld. In tabel wel opgenomen onder vastgesteld, omdat opstellen van het plan al ver gevorderd is.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat 65 uitwerkingsplannen vallen onder de oude afspraken van vóór de raamovereenkomst en 37 uitwerkingsplannen vallen onder de nieuwe afspraken na de raamovereenkomst. Er zijn 45 uitwerkingsplannen vastgesteld door de stadsdeelraden en 57 uitwerkingsplannen moeten nog worden opgesteld. Vooral in stadsdeel Slotervaart moeten nog veel uitwerkingsplannen worden opgesteld (nog 26 van de 38). In de stadsdelen Osdorp en Geuzenveld-Slotermeer is ongeveer de helft vastgesteld en de andere helft moet nog worden opgesteld. In Bos en Lommer moeten nog 3 van de 9 uitwerkingsplannen worden opgesteld.

2.3 Financiën Nieuw West

2.3.1 Financiën vóór de raamovereenkomst

Het financiële kader van het fysieke programma, opgenomen in *Richting Parkstad 2015* uit 2004, geeft een duidelijk beeld van de financiële risico's voor de gemeente en de corporaties. Aan de hand van een ramingsmodel is voor het gehele stedelijke vernieuwingsgebied Nieuw West bepaald hoeveel investeringen gedaan moeten worden, wat de dekkingsmogelijkheden en de tekorten zijn. Deze raming is gezamenlijk door gemeente en corporaties gedaan. Het gaat hier om maatregelen die betrekking hebben op woningen, kantoren, bedrijven, verwerving van terreinen, openbare ruimte en gebouwde sociale voorzieningen.¹⁰

Gemeente

Op basis van de raming is het tekort voor de gemeente geraamd op ongeveer € 55 miljoen. De dekking voor dit tekort is gevonden in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (gronddeel).

Corporaties

Voor de corporaties is in 2004 het totaal tekort geraamd op € 135 miljoen. De corporaties kunnen voor de dekking van het tekort voor € 55 miljoen aanspraak maken op een bijdrage uit het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (vastgoeddeel).

¹⁰ Gemeente Amsterdam, Bureau Parkstad, 'Richting Parkstad 2015', december 2004, p. 61.

Het resterende tekort van € 85 miljoen, moeten de corporaties uit eigen vermogen of winsten op andere projecten financieren.¹¹

De beschikbare dekking uit het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting was daarmee toereikend om het financiële risico voor de gemeente af te dekken.

2.3.2 Financiën na de raamovereenkomst

Bij de evaluatie van Parkstad 2015 in 2005 is vastgesteld dat de financiële tekorten voor zowel de gemeente als de corporaties aanzienlijk hoger uitvallen dan oorspronkelijk was geschat.

Gemeente

Het tekort voor de gemeente is opgelopen van € 55 miljoen naar € 225 miljoen. Hiermee is het tekort € 170 miljoen hoger geworden dan oorspronkelijk geraamd. De voornaamste redenen voor dit hoger wordende tekort is een aanzienlijke hogere raming van de verwervingskosten en een lagere raming van de grondopbrengsten. Een deel van dit tekort kan worden gedekt uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV, voor herhuisvestingskosten en projectvoorbereidingskosten). Er blijft echter een tekort bestaan van € 163 miljoen. Het beschikbare bedrag uit het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting bedraagt € 65 miljoen, prijspeil 1 januari 2005. Dit is niet voldoende om dit tekort te dekken.¹²

Corporaties

Voor de corporaties is het tekort opgelopen van € 135 miljoen naar € 209 miljoen. Dat is een verslechtering van € 74 miljoen ten opzichte van de eerdere raming. Ook het tekort van de corporaties kan voor een deel gedekt worden met ISV-gelden. Dan resteert een tekort van € 148 miljoen voor de corporaties.

De € 65 miljoen, die beschikbaar is uit het stimuleringsfonds volkshuisvesting, is voldoende om de tekorten van de reeds vastgestelde uitwerkingsplannen te dekken. Voor de uitwerkingsplannen die nog moeten worden opgesteld is het bedrag uit het stimuleringsfonds volkshuisvesting niet toereikend. Dat betekent dat de gemeente onvoldoende financiële middelen ter beschikking heeft om de stedelijke vernieuwing in het huidige tempo voort te zetten.

De oplossing die hiervoor is gevonden is dat de corporaties het financiële risico overnemen van de gemeente, inclusief de herinrichting van de openbare ruimte en het risico/onrendabele top van maatschappelijk vastgoed¹³. Wel kunnen de corporaties aanspraak maken op het nog beschikbare budget voor Nieuw West in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. De corporaties krijgen hiervoor meer vrijheid bij het ontwikkelen van de uitwerkingsgebieden, maar zijn daarbij wel gehouden aan de kaders die de gemeente daarvoor stelt. Deze afspraken zijn vastgelegd in de raamovereenkomst, die door de betrokken partijen is ondertekend op 11 januari 2008.

¹¹ Gemeente Amsterdam, Bureau Parkstad, 'Richting ParkStad 2015', december 2004, p. 63.

¹² Gemeente Amsterdam, Gemeenteraad, Raadsvoordracht 532, 14 november 2007, 'Raamovereenkomst Parkstad', p.6.

¹³ Gemeente Amsterdam, Gemeenteraad, Raadsvoordracht 532, 14 november 2007, 'Raamovereenkomst Parkstad', p.4.

Hieronder wordt nader ingegaan op enkele belangrijke bepalingen uit de raamovereenkomst voor de financiën.

Sociaal-economisch kopprogramma

In ruil voor het overnemen van het risico van de gemeente verwachten de corporaties van de gemeente dat zij extra investeert in het sociaal-economisch kopprogramma door de inrichting van een sociaal investeringsfonds met een omvang van circa € 40 miljoen voor vier jaar. Hiervan wordt € 32 miljoen bijgedragen door de centrale stad en € 8 miljoen door de vier stadsdelen.

Openbare ruimte

De corporaties en de stadsdelen maken gezamenlijk het plan voor de inrichting van de openbare ruimte. De betrokken corporatie betaalt aan de gemeente 90% van het hiervoor geraamde budget. De gemeente neemt de overige 10% voor haar rekening. Daarnaast zorgt de gemeente voor de uitvoering van de inrichting van de openbare ruimte. Indien de kosten van de werkzaamheden hoger uitkomen dan vooraf geraamd, dan zijn de kosten voor rekening van de gemeente.

Maatschappelijk vastgoed

In de raamovereenkomst is geregeld dat de corporaties het financiële ontwikkelingsrisico nemen en een voorraad aan voorzieningen realiseren tegen vooraf bepaalde huurprijzen. Daarmee nemen de corporaties het risico van de onrendabele top over van de gemeente. Deze onrendabele top is geschat op € 48 miljoen. De stadsdelen zijn verantwoordelijk voor de invulling van de gebouwen en kunnen huurders voordragen ofwel het gebouw zelf huren.

De nieuwe afspraken uit de raamovereenkomst gelden alleen voor die gebieden waar de vernieuwings- en ontwikkelingsplannen nog moeten worden opgesteld. Voor de gebieden waarvoor deze plannen al zijn vastgesteld gelden de oude afspraken. In tabel 2.3 en bijlage 5 is opgenomen om welke gebieden het gaat.

R a

3 Onderzoeksvragen en normenkader

Op verzoek van de gemeenteraad monitort de rekenkamer de ontwikkeling van de stedelijke vernieuwing in Nieuw West. In dit hoofdstuk worden de doelstelling, onderzoeksvragen en het gehanteerde normenkader behandeld.

3.1 Doelstelling en onderzoeksvragen

Doelstelling

De rekenkamer beoogt met dit onderzoek te voldoen aan het verzoek van de gemeenteraad om een externe onafhankelijke barometer op te stellen, waarbij gekeken wordt naar de herziening richting parkstad 2015, de raamovereenkomst en Koers Nieuw West.

Onderzoeksvragen

Om aan de doelstelling te kunnen voldoen heeft de rekenkamer de volgende onderzoeksvragen geformuleerd.

Monitor beleid

1. Voldoet de monitorinformatie die de betrokken partijen opleveren aan de daaraan te stellen eisen?

Monitor procesmanagement

2. Leven de betrokken partijen de afspraken uit de raamovereenkomst na?

Monitor financieel beheer

3. Is er sprake van een adequaat financieel beheer?

3.2 Normenkader

Om tot een oordeel te komen hanteert de rekenkamer normen voor verschillende onderdelen uit de onderzoeksvragen. Het onderstaande normenkader geeft de normen en de daarbij behorende toetsaspecten weer zoals die in eerste instantie bij het opstellen van de barometers gehanteerd worden. Gedurende het onderzoek is het mogelijk dat de normen worden aangescherpt of dat normen worden toegevoegd. Toetsaspecten die bij alle onderdelen worden meegenomen zijn of aan de relevante lokale en landelijke wet- en regelgeving is voldaan en de kwaliteit van de informatievoorziening aan de gemeenteraad. Deze toetsaspecten zijn hieronder niet apart verwoord.

Tabel 3.1 – Normenkader en toetsaspecten

Vraag	Norm	Toetsaspecten
<i>Monitor beleidsprogramma</i>		
1.	Goede kwaliteit van de monitorgegevens	<ul style="list-style-type: none"> • Doelen zijn consistent, specifiek, meetbaar en tijdgebonden geformuleerd. • Informatieverzameling is periodiek, systematisch en sluit aan op de gestelde eisen. • Informatie is actueel en betrouwbaar. • Indicatoren zijn steeds hetzelfde. • Informatie is beleidsrelevant (sluit aan bij de beoogde doelen). • Monitor kent een ijkpunt (nulmeting). • Monitor geeft een analyse van gegevens.
<i>Monitor procesmanagement</i>		
2.	Naleving van de afspraken uit de raamovereenkomst.	<ul style="list-style-type: none"> • Eenduidigheid over afspraken in raamovereenkomst tussen betrokken partijen. • Aanwezigheid van organisatorische randvoorwaarden. • Aanwezigheid van juridische randvoorwaarden.
<i>Monitor financieel beheer</i>		
3.	Financieel beheer is op orde	<ul style="list-style-type: none"> • Adequaat systeem van planning en control. • Zicht op financiële risico's. • Adequate verantwoording. • Tijdige afrekening tussen partijen.

4 Aanpak en Planning

4.1 Aanpak

De rekenkamer wil de gemeenteraad informeren over het beleid, het proces en de financiering van de stedelijke vernieuwingsoperatie Nieuw West. In deze paragraaf wordt per onderdeel van het onderzoek beschreven welke aanpak de rekenkamer van plan is te volgen.

4.1.1 Onderzoeksfase

Monitor beleidsprogramma

Deze monitor zal voornamelijk worden uitgevoerd aan de hand van dossieronderzoek. De rekenkamer beoordeelt voor dit onderdeel of de doelen helder zijn geformuleerd en of er door de betrokken partijen kwalitatief en kwantitatief voldoende monitorgegevens worden verzameld om een oordeel te kunnen geven over het realiseren van de doelen. De rekenkamer heeft daarbij in ieder geval gegevens nodig van de volgende partijen:

- Dienst Wonen
- Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties
- Bureau Koers Nieuw West
- Dienst Onderzoek en Statistiek

Monitor procesmanagement

Voor de monitor procesmanagement gaat de rekenkamer onder meer na of de betrokken partijen de afspraken naleven die zijn gemaakt in de raamovereenkomst. De rekenkamer maakt voor de beoordeling hiervan gebruik van dossieronderzoek (onder andere verslagen en stukken Bestuurlijk Overleg Koers Nieuw West en het Bestuurlijk Overleg Parkstad/Consortia) en interviews met betrokkenen (Dienst Wonen, Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, Dienst Werk en Inkomen, Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam, Bureau Koers Nieuw West, betrokken woningcorporaties en de stadsdelen).

Monitor financieel beheer

Ook voor dit onderdeel maakt de rekenkamer gebruik van dossieronderzoek en interviews. De dossieranalyse zal voornamelijk bestaan uit de analyse van voortgangsrapportages die zijn opgesteld door de betrokken partijen. Voor de interviews zal de rekenkamer voor deze monitor een beroep doen op:

- Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam, als beheerder van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting
- Woningcorporaties, als uitvoerder van het fysieke programma
- Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer, als gastheer voor het Sociaal Investeringsfonds
- Bureau Koers Nieuw West, als uitvoerder van het sociaal-economisch kopprogramma
- Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, als grootste financier voor het sociaal-economisch kopprogramma

Voor het verkrijgen van de totale informatie bestaat de mogelijkheid dat de rekenkamer de gegevens van de financiële administratie nader onderzoekt.

4.1.2 Fase van wederhoor en eindrapportage

De rekenkamer maakt bij de rapportages gebruik van de mogelijkheid om wederhoor toe te passen. Om zekerheid te verkrijgen dat wij de bevindingen in de rapportage juist zijn, zenden wij de conceptrapportage voor ambtelijk wederhoor toe aan de betrokken ambtelijke diensten. Na het ambtelijk wederhoor vindt vervolgens bestuurlijk wederhoor plaats. Hierbij krijgt het college van burgemeester en wethouders de gelegenheid om te reageren op de conclusies en aanbevelingen van de rekenkamer. Bij deze eerste rapportage is een volledig ambtelijk en bestuurlijk wederhoor achterwege gelaten omdat deze rapportage voornamelijk een inventariserend karakter heeft. Volstaan is met een lichte ambtelijke toets. Een volledig ambtelijk en bestuurlijk wederhoor zou ervoor zorgen dat dit rapport niet beschikbaar zou zijn voor de gezamenlijke vergadering van de raadscommissies Werk Inkomen en Jeugd en Verkeer en Volkshuisvesting op 28 mei 2008. In deze commissievergadering wordt onder meer de voortgang van Koers Nieuw West besproken. Het later uitbrengen van dit rapport zou de bruikbaarheid voor de gemeenteraad verkleinen.

4.2 Planning

De rekenkamer maakt bij deze barometer gebruik van meerdere rapportagemomenten om daarmee de gemeenteraad in de gelegenheid te stellen haar controlerende taak zo goed mogelijk uit te voeren.

De eerste rapportage geeft een opzet voor de wijze waarop de rekenkamer invulling geeft aan de barometer. Deze rapportage bevat tevens onze bevindingen die de rekenkamer heeft gedaan in de eerste oriënterende fase van het onderzoek.

De tweede rapportage wordt in het najaar van 2008 uitgebracht. In deze rapportage geeft de rekenkamer haar oordeel over de monitors die dan zijn uitgebracht. Ook gaat de rekenkamer in de tweede rapportage in op de aanbevelingen die zij bij de eerste rapportage heeft gedaan.

De derde rapportage is een vervolg op de tweede rapportage en zal in het najaar van 2009 worden uitgebracht. Hiermee wordt de voortgang van de ontwikkelingen in Nieuw West zichtbaar en wordt de uitvoering van de aanbevelingen uit de eerste en tweede rapportage gemonitord. De rekenkamer zal voor de publicatie van deze rapportage aansluiten bij het moment waarop monitorinformatie door de betrokken partijen wordt opgeleverd.

Bij de derde rapportage bekijkt de rekenkamer hoe zij verder vorm geeft aan de uitvoering van de motie. De vraag die daarbij centraal staat is of de rekenkamer zelf verder gaat met uitvoeren van deze ‘barometer’ of dat dit kan worden overgedragen naar een ‘gemeentelijke dienst’.

Tabel 4.1 - Planning

	2008		2009		2010	
	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar	1 ^e halfjaar	2 ^e halfjaar
Eerste rapportage						
Tweede rapportage						
Derde rapportage						
Vervolgrapportage						

4.3 Organisatie

Het team van onderzoekers bestaan uit de volgende personen:

- de heer drs. V. Ho Tham (onderzoeker)
- mevrouw drs. D. van der Wiel (onderzoeker)
- de heer E. G. Visser RA (projectleider)

R a

5 Bevindingen verkennende fase

5.1 Monitor beleidsprogramma

In deze paragraaf geeft de rekenkamer een eerste aanzet voor de monitor van het beleidsprogramma. De rekenkamer geeft hierbij antwoord op de volgende onderzoeksvraag:

Voldoet de monitorinformatie die de betrokken partijen opleveren aan de daaraan te stellen eisen?

De rekenkamer gaat in deze verkennende fase van het onderzoek na wat de kwaliteit is van de beleidsdoelen, wie de monitorinformatie moet opleveren en of te verwachten is dat de betreffende monitorinformatie aan de daaraan te stellen eisen voldoet. De belangrijkste eisen die aan monitorinformatie zijn te stellen zijn: (1) de monitorinformatie moet beleidsrelevant zijn (2) de monitorinformatie moet in voldoende mate actueel zijn en (3) de monitorinformatie moet betrouwbaar zijn. In deze eerste rapportage is deze onderzoeksvragen nog niet volledig te beantwoorden. Voor de beantwoording van deze vragen heeft de rekenkamer monitorinformatie nodig van de betrokken partijen. Deze informatie is op dit moment nog niet beschikbaar.

In deze paragraaf gaan we in op de kwaliteit van de beleidsdoelen en de verwachtingen over de volledigheid van de door de verschillende partijen op te leveren monitorinformatie.

5.1.1 Kwaliteit formulering beleidsdoelen

Monitorinformatie is beleidsrelevant als de monitorgegevens een goed beeld geven van de doelbereiking. Hiervoor is de manier waarop de beleidsdoelen geformuleerd zijn relevant. Wanneer beleidsdoelen niet specifiek, meetbaar en tijdgebonden zijn geformuleerd is het moeilijk een oordeel te geven over het bereiken van de doelen. Ook wordt de gemeenteraad met meetbare doelen beter in de gelegenheid gesteld het college te controleren bij het bereiken van de doelen en de uitvoering van de activiteiten. De rekenkamer beoordeelt in deze paragraaf in hoeverre de doelen voor Parkstad 2015 helder zijn geformuleerd en of daarbij aansluitende indicatoren zijn opgenomen. De begrippen en uitgangspunten die de rekenkamer daarbij heeft gebruikt staan in bijlage 7.

Doelen Nieuw West

In hoofdstuk 2 is naar voren gekomen dat in de loop der jaren meerdere beleidsprogramma's voor de stedelijke vernieuwing in Nieuw West zijn opgesteld. Bij de beoordeling van de doelen betreft de rekenkamer de volgende beleidsdocumenten:

- Richting Parkstad 2015 (uit 2001 en 2004);
- De Basis: Het sociaal ontwikkelingsprogramma van Parkstad 2001-2015 (uit 2001);
- Jaarrapportages 2003, 2004, 2005 en 2006;

- Herziening Richting Parkstad 2015 (uit 2007).

In de bijlagen 8, 9, 10 en 11 heeft de rekenkamer de verschillende doelen uit de documenten opgenomen en beoordeeld op meetbaarheid.

Richting Parkstad 2015

De rekenkamer heeft de doelen uit *Richting Parkstad 2015*¹⁴ beoordeeld. In bijlage 8 zijn onze bevindingen opgenomen. De rekenkamer constateert het volgende:

- In het ontwikkelingsprogramma *Richting Parkstad 2015* uit 2001 en 2004 zijn op hoofdlijnen ambities geformuleerd voor de stedelijke vernieuwing in Nieuw West. Het ontwikkelingsplan is opgedeeld in vijf vernieuwingsprogramma's¹⁵ en vervolgens zijn per vernieuwingsprogramma zijn meerdere doelen opgenomen. De ambities voor de ontwikkeling zijn zeer abstract geformuleerd. Een ambitie is bijvoorbeeld: "Parkstad is een nieuw centrum in de regio. Het nieuwe centrum biedt bijzondere recreatiemogelijkheden, attracties en winkelmogelijkheden met een eigen profiel". De ambities zijn daarmee niet specifiek, meetbaar of tijdgebonden geformuleerd.
- De doelen voor de vijf vernieuwingsprogramma's zijn concreter geformuleerd dan de ambities. Echter ook de doelen zijn niet specifiek, meetbaar of tijdgebonden gemaakt. In het ontwikkelingsprogramma zijn geen indicatoren opgenomen waarmee de doelen meetbaar worden gemaakt.
- Binnen het programma 'vernieuwing van het wonen' zijn sommige doelen wel meetbaar gemaakt. Een voorbeeld hiervan is "uitbreiden van het aantal woningen met 20%".
- Voor het programma 'sociale vernieuwing' is in een apart ontwikkelingsplan 'De Basis' nader uitgewerkt. Dit plan is beoordeeld (zie hieronder).

De Basis: het sociaal ontwikkelingsprogramma Parkstad 2001-2015

De rekenkamer heeft de doelen uit *De Basis* overgenomen en beoordeeld (bijlage 9).

- In *De Basis* zijn meerdere hoofddoelen geformuleerd. Per hoofddoel zijn subdoelen opgenomen, die moeten bijdragen aan het realiseren van het hoofddoel. Deze hoofddoelen en subdoelen zijn consistent met de doelen uit *Richting Parkstad 2015*, maar de doelen zijn niet specifiek, meetbaar of tijdgebonden geformuleerd.

Jaarrapportage Parkstad 2003, 2004, 2005 en 2006

Ook heeft de rekenkamer de doelen uit de jaarrapportages overgenomen en beoordeeld. Dit staat in bijlage 10. Op basis van de beoordeling vindt de rekenkamer het volgende:

- De doelen uit de jaarrapportages zijn consistent met de doelen uit *Richting Parkstad 2015*. Echter de doelen uit *Richting Parkstad 2015* worden met de doelen uit de

¹⁴ De rekenkamer is hier uitgegaan van het ontwikkelingsprogramma 'Richting Parkstad 2015' uit 2004. In 2001 is de eerste versie van dit ontwikkelingsplan vastgesteld in 2004 is het plan aangepast, nadat aanvullingen 'Richting Parkstad 2015' in 2003 zijn vastgesteld door de gemeenteraad.

¹⁵ De vijf programma's uit het ontwikkelingsplan zijn: 1. Programma sociale vernieuwing, 2. Programma economische vernieuwing, 3. Programma vernieuwing van het wonen, 4. Programma ruimtelijke vernieuwing en 5. Milieu.

- jaarrapportages niet volledig afgedekt. Over de volgende doelen is in de jaarrapportages niet gerapporteerd:
- Verbeteren van de ouderparticipatie door de betrokkenheid van de allochtone ouders bij de school te vergroten;
 - Stimuleren van de participatie in de politieke besluitvorming op stadsdeelniveau en bij maatschappelijke instellingen;
 - Instellingen en voorzieningen voor migranten meer mogelijk maken;
 - Vergroten van kansen op werk;
 - Gevarieerde woon- en werkgebieden met betere kwaliteit, waardoor de wijk weer aantrekkelijk is om er te komen wonen;
 - Optimalisering van flankerend beleid, zoals voldoende kinderopvang, scholing en training;
 - Betere afstemming van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zodat lokaal arbeidspotentieel optimaal wordt benut;
 - Vermindering van de concentratie van de werkloosheid in sommige buurten;
 - Verbeteren van het toezicht op de openbare ruimte;
 - Optimaliseren van de sluitende aanpak van criminele jongeren;
 - Intensiveren van het beheer van de openbare ruimte.
- Over het realiseren van de doelen wordt in de jaarrapportages gerapporteerd aan de hand van indicatoren. Deze gebruikte indicatoren dekken niet altijd volledig de doelstelling af. In dat geval kan geen sluitend oordeel worden gegeven over het realiseren van de doelen. Een voorbeeld hiervan is het doel om de ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren te verbeteren. De indicatoren die hierbij zijn opgenomen zijn het aantal brede scholen en voorscholen. Brede scholen en voorscholen leveren mogelijk een bijdrage aan de mogelijkheid voor kinderen om zich te ontwikkelen, maar zeggen niet of de ontwikkelingskansen inderdaad zijn toegenomen.
 - De doelen uit het programma ‘ruimtelijke vernieuwing’ zijn ook in de jaarrapportage opgenomen. De voortgang van de doelen voor dit programma worden in de jaarrapportages beschreven. Hiervoor is geen gebruik gemaakt van meetbare indicatoren.

Herziening Richting Parkstad 2015

De herziene doelen uit de *Herziening Richting Parkstad 2015* uit 2007 hebben wij verwerkt in bijlage 10. Op basis daarvan constateert de rekenkamer het volgende:

- In de *Herziening Richting Parkstad 2015* zijn geen nieuwe doelen geformuleerd, wel zijn een aantal doelen aangepast. Verwezen wordt naar de doelen zoals opgenomen in *Richting Parkstad 2015*. De rekenkamer heeft de doelen uit de *Herziening Richting Parkstad 2015* niet apart beoordeeld. Wel heeft de rekenkamer apart gekeken naar het sociaal-economisch kopprogramma, dat als extra programma in *Herziening Richting Parkstad 2015* is opgenomen.

Sociaal-economisch kopprogramma

- Voor het sociaal-economisch kopprogramma is een hoofddoelstelling geformuleerd, namelijk: “de maatschappelijke positie van alle bewoners van Nieuw West moet

binnen tien jaar op Normaal Amsterdams Peil zijn, dat wil zeggen dat zij dezelfde sociaal-economische positie bereiken als de gemiddelde inwoner van Amsterdam.” Dit hoofddoel is nog niet vertaald in meetbare subdoelen.

- Voor het sociaal-economisch kopprogramma is wel een nulmeting uitgevoerd¹⁶. Voor de thema's: economisch meedoen, ontmoeten in een leefbare buurt, vooruitkomen jongeren tot 23 jaar, vooruitkomen mannen en vrouwen 23 jaar en ouder en vooruitkomen kinderen tot 12 jaar zijn indicatoren bepaald. Van deze indicatoren is per buurtcombinatie de stand van zaken weergegeven. Op dit moment is echter onduidelijk in hoeverre deze nulmeting aan zal sluiten op de nog te formuleren meetbare doelen.

5.1.2 Volledigheid monitorinformatie

In deze paragraaf gaan we in op de verwachtingen van de volledigheid van de door de betrokken partijen op te leveren monitorinformatie. Omdat de gegevens nu nog niet volledig beschikbaar zijn, geven we hier een oordeel op basis van verwachtingen van de monitorinformatie die beschikbaar komt. Hiervoor kijken we naar de afspraken die in de raamovereenkomst staan over het aanleveren van monitorinformatie en naar de monitorinformatie die tot en met 2007 door Bureau Parkstad werd opgesteld.

Met de raamovereenkomst zijn over het aanleveren van de monitorinformatie tussen de betrokken partijen nieuwe afspraken gemaakt. Deze afspraken kunnen als volgt worden samengevat:

1. Monitor fysieke programma wordt uitgevoerd door de woningcorporaties. In de monitor zijn in ieder geval gegevens opgenomen over de volgende onderdelen:
 - a. Toename van de woningvoorraad: verkoop, nieuwbouw, sloop, aandeel sociale huur.
 - b. Maatschappelijk vastgoed: aantal m² bruto vloer oppervlakte (BVO), verdeeld over de categorieën welzijn/zorg, onderwijs/sport, kinderdagverblijf en medische zorg.
 - c. Economisch vastgoed: aantal gerealiseerd m² bedrijfsruimte, en m² opgenomen in uitwerkingsplannen.
2. Monitor sociaal-economisch kopprogramma wordt uitgevoerd door de gemeente.
 - a. De gemeente formuleert meetbare doelen voor dit kopprogramma.
 - b. De gemeente maakt een monitor waarin de vorderingen van deze doelen worden bijgehouden.

In de raamovereenkomst is opgenomen dat de monitors worden besproken in het Bestuurlijk Overleg Parkstad/Consortia (BOP/Con)¹⁷, zodat de voortgang kan worden bepaald en eventueel kan worden bijgestuurd.

De monitorgegevens van het fysieke programma worden op 11 juni 2008 gepubliceerd door de Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties. Voor het sociaal-economisch kopprogramma moeten nog meetbare doelen worden geformuleerd. Hierdoor moet

¹⁶ Gemeente Amsterdam, dienst Onderzoek en Statistiek, 'Nulmeting Koers Nieuw West', juni 2007.

¹⁷ Het BOP/Con is het bestuurlijk overleg waarin de voortgang van de stedelijke vernieuwingsoperatie in Nieuw West wordt besproken.

nog worden bepaald welke monitorinformatie noodzakelijk is om de voortgang van de doelen te beoordelen. De verwachting is dat het Bestuurlijk Overleg Koers Nieuw West deze doelen op 5 juni 2008 vaststelt.

Dit betekent dat de rekenkamer de hierboven geformuleerde onderzoeksvraag in dit stadium nog niet volledig kan beantwoorden. Wel sluit de rekenkamer deze paragraaf af met een oordeel over de tot nu toe beschikbare informatie. Het gaat dan om de beleidsdocumenten, de jaarrapportages van Bureau Parkstad, de raamovereenkomst en de nulmeting Koers Nieuw West.

Een sluitend oordeel over de vraag of de monitorinformatie ontbrekende onderdelen bevat, kan de rekenkamer nu niet geven, omdat niet alle informatie beschikbaar is. Wel kan de rekenkamer een oordeel geven over de informatie die naar verwachting beschikbaar zal komen. In bijlage 12 is opgenomen welke partij vóór de raamovereenkomst zorgde voor de monitorinformatie en welke partij na de raamovereenkomst zorgt voor de monitorinformatie. Op basis daarvan constateert de rekenkamer het volgende:

- Door het opheffen van Bureau Parkstad is er geen partij meer die zorgt voor een rapportage waarin wordt verantwoord of de verschillende doelen uit de vernieuwingsprogramma's *Richting Parkstad 2015* uit 2001 en 2004 worden behaald. Voor het programma 'vernieuwing van het wonen' (= fysieke programma) nemen de woningcorporaties de monitoring op zich en voor het sociaal-economisch kopprogramma de gemeente. Hierover zijn afspraken vastgelegd in de raamovereenkomst. De monitorinformatie die door de partijen wordt opgeleverd wordt gebundeld door de dienst Wonen en besproken in het BOP/Con. Voor de overige vernieuwingsprogramma's: 'sociale vernieuwing', 'economische vernieuwing', 'ruimtelijke vernieuwing' en 'milieu' zijn geen afspraken gemaakt en over het bereiken van de doelen voor deze vernieuwingsprogramma's wordt nu niet meer gerapporteerd.
- Voor het sociaal-economisch kopprogramma zijn nog geen meetbare doelen geformuleerd. Gepland is dat deze op 5 juni 2008 in het Bestuurlijk Overleg Koers Nieuw West (BOK) worden vastgesteld. Door de dienst Onderzoek en Statistiek is wel een monitor Koers Nieuw West ontwikkeld. Een eerste nulmeting van deze monitor is in de zomer van 2007 door de dienst Onderzoek en Statistiek gepubliceerd¹⁸. Met de dienst Onderzoek en Statistiek zijn geen afspraken gemaakt over de frequentie waarin deze monitor wordt uigevoerd. Ook is nog niet vast te stellen of de monitor voldoende aansluit op de (nog vast te stellen) meetbare doelen voor het sociaal-economisch kopprogramma.

5.1.3 Conclusie monitor beleidsprogramma

Op basis van de bevindingen die de rekenkamer tot nu toe heeft gedaan voor de monitor beleidsprogramma trekt de rekenkamer de volgende conclusies.

1. De doelen voor de stedelijke vernieuwingsoperatie van Nieuw West zijn onvoldoende specifiek, meetbaar en tijdgebonden geformuleerd. De rekenkamer

¹⁸ Gemeente Amsterdam, dienst Onderzoek en Statistiek, 'Nulmeting Koers Nieuw West', juni 2007.

vindt de doelen zoals verwoord in de jaarrapportages van Bureau Parkstad wel voldoende om een beeld te krijgen van de ontwikkeling van de stedelijke vernieuwing in Nieuw West. De rekenkamer is van mening dat de doelen waarover tot nu toe niet is gerapporteerd dienen te worden meegenomen in toekomstige rapportages. Het gaat dan in ieder geval om de volgende doelen:

- Verbeteren van de ouderparticipatie door de betrokkenheid van de allochtone ouders bij de school te vergroten;
 - Stimuleren van de participatie in de politieke besluitvorming op stadsdeelniveau en bij maatschappelijke instellingen;
 - Instellingen en voorzieningen voor migranten meer mogelijk maken;
 - Vergroten van kansen op werk;
 - Gevarieerde woon- en werkgebieden met betere kwaliteit, waardoor de wijk weer aantrekkelijk is om er te komen wonen;
 - Optimalisering van flankerend beleid, zoals voldoende kinderopvang, scholing en training;
 - Betere afstemming van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zodat lokaal arbeidspotentieel optimaal wordt benut;
 - Vermindering van de concentratie van de werkloosheid in sommige buurten;
 - Verbeteren van het toezicht op de openbare ruimte;
 - Optimaliseren van de sluitende aanpak van criminele jongeren;
 - Intensiveren van het beheer van de openbare ruimte.
2. Voor het (nieuwe) sociaal-economisch kopprogramma zijn door de gemeente nog geen meetbare doelen geformuleerd. Wel is voor dit programma een hoofddoel bepaald. Voor dit programma is door de dienst Onderzoek en Statistiek een nulmeting uitgevoerd. Omdat de meetbare doelen nog niet zijn geformuleerd is is onduidelijk of de nulmeting zal aansluiten bij de doelen.
 3. In de raamovereenkomst zijn tussen de betrokken partijen afspraken gemaakt over aan te leveren monitorinformatie voor het fysieke programma (vernieuwing van het wonen) en het sociaal-economisch kopprogramma. Ook is in de raamovereenkomst opgenomen dat deze monitorinformatie gebundeld wordt en besproken in het Bestuurlijk Overleg Parkstad/Consortia. In de raamovereenkomst zijn geen afspraken opgenomen over de andere vernieuwingsprogramma's uit Richting Parkstad 2015 (sociale vernieuwing, economische vernieuwing, ruimtelijke vernieuwing en milieu). De rekenkamer verwacht dat voor deze programma's de komende jaren geen monitorinformatie beschikbaar komt.

5.2 Monitor procesmanagement

Bij de uitvoering van de *Raamovereenkomst* integrale gebiedsontwikkeling Parkstad, zijn zowel publieke als private partijen betrokken. De meeste activiteiten op het gebied van stedelijke vernieuwing in Nieuw West worden bij de gemeente en de corporaties uitgevoerd in het kader van bestaande werkprocessen. Dit is niet het geval voor het sociaal economische kopprogramma Koers Nieuw West, dat wordt uitgevoerd door de projectorganisatie bureau Koers Nieuw West.

Voor het onderdeel monitor procesmanagement heeft de rekenkamer onder de betrokken publieke partijen een nulmeting uitgevoerd. Het doel hiervan is om te

beoordelen of er voor de betrokken partijen voldoende juridische en organisatorische randvoorwaarden aanwezig zijn om de afspraken uit de raamovereenkomst na te komen. Hieronder volgen de belangrijkste bevindingen van deze nulmeting, op basis van de tot nu toe geraadpleegde bronnen (documenten en interviews) en worden aandachtspunten gepresenteerd voor onze tweede barometer.

Bestuurlijk Overleg Parkstad/Consortia

In het Bestuurlijk Overleg Parkstad/Consortia (BOP/CON) bespreken de bestuurders van de publieke en private partijen de voortgang van de stedelijke vernieuwingsoperatie in Nieuw West.

Taken

In de raamovereenkomst staan de volgende taken vermeld voor het BOP/CON:

1. *tenminste* jaarlijks (artikel 24.1) aan de hand van de in een jaarrapportage gebundelde verschillende monitors bespreken of de stedelijke vernieuwingsoperatie binnen de afgesproken bandbreedte en doelstellingen blijft (artikel 11.4);
2. het beoordelen van de werking van de raamovereenkomst (artikel 24.1);
3. het vaststellen van vernieuwingsplannen¹⁹ (voorafgaand aan besluitvorming college B & W en gemeenteraad);
4. het vaststellen van uitwerkingsplannen waarvan het inhoudelijke of financiële kader afwijkt ten opzichte van het vernieuwingsplan²⁰ (voorafgaand aan behandeling in gemeenteraad);
5. het uitbrengen van bestedingsvoorstellen over de Parkstadreserve aan de gemeenteraad²¹.

Bevindingen

Op basis van de tot nu toe door ons geraadpleegde bronnen (gesprekken en documenten) maken wij de volgende opmerkingen:

- a. In 2007 heeft het BOP/CON geen vernieuwingsplannen vastgesteld.
- b. Voorzien is dat de woningcorporaties in juni aanstaande hun eerste monitors publiceren over de woningbouwproductie, de realisering van sociaal maatschappelijk vastgoed en kleinschalig economisch vastgoed.
- c. Nog onbekend is wanneer de monitor over het sociaal economische kopprogramma beschikbaar komt en wanneer de verschillende monitors worden gebundeld tot een integrale jaarrapportage.

¹⁹ Gemeente Amsterdam, B&W besluit nr. 2003/313, d.d. 22 januari 2002.

²⁰ Gemeente Amsterdam, B&W besluit nr. 2003/313, d.d. 22 januari 2002.

²¹ Gemeente Amsterdam, Raadsbesluit nr. 332, d.d. 22-06-2005 inzake nadere invulling van het Aanvullend Convenant Erfpacht.

Bestuurlijk Overleg Koers Nieuw West

In het bestuurlijk overleg Koers Nieuw West (bestuurlijk overleg KNW) van september 2007 bespreken de bestuurders van de stadsdelen en de centrale stad de voortgang van het sociaal economische kopprogramma (Koers Nieuw West).

Taken

In het oprichtingsbesluit Koers Nieuw West staan de volgende taken vermeld voor bestuurlijk overleg KNW:

1. het beslissen over de kaders van het sociaal economische kopprogramma;
2. het jaarlijks vaststellen van een beoordelingskader voor de toekenning van interventies (activiteiten);
3. het beslissen over de toekenning van aanvragen voor interventies, inclusief de toewijzing van de benodigde investeringsbudgetten
4. het monitoren van de voortgang van het sociaal economische kopprogramma;
5. het vaststellen van de jaarrekening voor de bestuursorganen die het overleg vertegenwoordigt;
6. het jaarlijks afstemmen met woningcorporaties over de inhoud en voortgang van het sociaal economische kopprogramma.

Bevindingen

Op basis van de tot nu toe door ons geraadpleegde bronnen (gesprekken en documenten) maken wij de volgende opmerkingen:

- a. Het oprichtingsbesluit Koers Nieuw West is nog steeds niet bekrachtigd door alle betrokken partijen, terwijl de projectorganisatie in juli 2007 van start is gegaan.
- b. Er is nog geen sprake van delegatie van bevoegdheden aan de bestuurders in bestuurlijk overleg KNW, hierdoor hebben de beslissingen over de interventies nog geen juridische basis²².
- c. In de jaarrekening 2007 van het stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer zijn de inkomsten voor het sociaal investeringsfonds (bijdragen van de centrale stad en de stadsdelen) en de uitgaven (apparaatskosten van het bureau Nieuw west en de uitgaven voor de interventies) verantwoord. De jaarrekening 2007 KNW is nog niet beschikbaar. Het saldo van inkomsten en uitgaven per 31 december 2007 bedraagt € 2.634.423 en is gestort in de voorziening Koers Nieuw West.
- d. De corporaties hebben in het BOP/CON aangegeven meer terugkoppeling te willen hebben vanuit het (bestuurlijke) strategisch beraad over het sociaal economische kopprogramma. Het BOP/CON heeft toegezegd om een voorstel uit te werken over hoe de corporaties op bestuurlijk niveau betrokken kunnen blijven bij het kopprogramma. Dit voorstel was bij het opmaken van dit rapport nog niet beschikbaar²³. Wel is de intentie²⁴ om de opzet van het bestuurlijk overleg anders in te richten, zodat corporaties voordat daadwerkelijke besluitvorming plaatsvindt hun advies aan het bestuurlijk overleg Nieuw West kunnen geven. Hiernaast

²² Gemeente Amsterdam, conceptverslag 4^e bestuurlijk overleg Koers Nieuw West, d.d. 13 maart 2008.

²³ Gemeente Amsterdam, verslag 36^e Bestuurlijk Overleg Parkstad – Consortia, d.d. 4 oktober 2007.

²⁴ Gemeente Amsterdam, reactie van bureau Koers Nieuw West op conceptnota van bevindingen d.d. 280408.

worden de corporaties in het traject waarmee focus wordt gebracht in de doelen van Koers Nieuw West meer dan voorheen betrokken²⁵.

Bureau Koers Nieuw West

Op 1 juli 2007 is voor een periode van vier jaar het regiebureau Koers Nieuw West opgericht. Het bureau is gehuisvest in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer. Aan het hoofd van het bureau staat een programmaregisseur. Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer treedt op als formele werkgever voor het bureau (personeel, financiën en bedrijfsvoering). Het ambtelijk opdrachtgeversoverleg is functioneel opdrachtgever van het bureau²⁶.

Taken

Bureau Koers Nieuw West (bureau KNW) heeft de volgende taken²⁷:

1. het sociaal economisch kopprogramma ontwikkelen en uitvoeren met de betrokken partners;
2. het voeren van regie over de activiteiten en interventies van Koers Nieuw West en het bieden van deskundige ondersteuning aan de stadsdelen in Nieuw West;
3. het ten uitvoer brengen van de besluiten van bestuurlijk overleg KNW, inclusief het besteden van budgetten uit het programmabudget KNW;
4. het fungeren als aanspreekpunt voor de stadsdelen, centrale stad en de partijen die een aanvraag voor het uitvoeren van interventie willen indienen, en
5. het tot stand brengen van een verbinding tussen de stadsdelen en centrale stad.

Bevindingen

Op basis van de tot nu toe door ons geraadpleegde bronnen (gesprekken en documenten) maken wij de volgende opmerkingen:

- a. Tot nu toe is bureau KNW voor € 16,9 miljoen verplichtingen aangegaan voor interventies. Deze verplichtingen hebben geen juridische basis omdat het oprichtingsbesluit waarin de ondermandatering van het bureau wordt geregeld nog niet door alle partijen is bekrachtigd. Van deze € 16,8 miljoen is € 2 miljoen gereserveerd²⁸ voor het project 'Effe Werken', waarvan de dienst Werk en Inkomen de kosten op zich neemt.
- b. Bureau KNW coördineert in de praktijk de monitoring van het programma. Deze taak is echter niet expliciet opgenomen in het oprichtingsbesluit.
- c. Bureau KNW stemt af met met het reguliere sociale en economische beleid dat in de vier stadsdelen wordt uitgevoerd in het kader van de gelijknamige vernieuwingsprogramma's van Nieuw West. Hiertoe²⁹ vindt regelmatig

²⁵ Gemeente Amsterdam, reactie van bureau Koers Nieuw West op conceptnota van bevindingen d.d. 280408.

²⁶ Deelnemers aan dit overleg zijn de stadsdeelsecretarissen van de vier stadsdelen in Nieuw West en vertegenwoordigers van de bestuursdienst, de dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, de dienst Werk en Inkomen en het platform Amsterdam Anders.

²⁷ Gemeente Amsterdam, oprichtingsbesluit Koers Nieuw West, september 2007, definitieve versie naar aanleiding input dagelijkse besturen stadsdelen Nieuw West.

²⁸ Gemeente Amsterdam, reactie bureau Koers Nieuw West op conceptnota van bevindingen d.d. 280408.

²⁹ Gemeente Amsterdam, reactie bureau Koers Nieuw West op conceptnota van bevindingen d.d. 280408.

- ambtelijke en bestuurlijk overleg plaats met de vier stadsdelen op het gebied van economie, leren, bewonersparticipaties, kunst en cultuur en sport.
- d. Hoewel het sociaal investeringsfonds nog niet formeel is opgericht, hebben de stadsdelen en centrale stad wel al hun jaarlijkse bijdrage voor 2007 en 2008 aan het 'gastheer-stadsdeel' Geuzenzeld-Slotermeer gestort. Deze bijdrage boekt Geuzenveld-Slotermeer als voorziening Koers Nieuw West.
 - e. Onduidelijk is of er een relatie bestaat tussen KNW en het beleid dat de centrale stad voert inzake de wijkaanpak van de minister van Wonen, Wijken en Integratie. In de vergadering van de raadscommissie voor Verkeer, Vervoer en Infrastructuur, Dienstverlening, Volkshuisvesting en Monumenten van 5 maart jongstleden heeft de wethouder van Werk, Inkomen en Diversiteit toegezegd om hierover een notitie uit te werken. Deze notitie was bij het opmaken van dit rapport nog niet beschikbaar. De planning³⁰ is dat de wethouder uw commissie hierover een brief aanbiedt voor uw vergadering van 28 mei 2008.
 - f. De dienst Werk en Inkomen (DWI) is geen deelnemer aan het ambtelijk opdrachtgeversoverleg (AOO), maar is wel lid van het ambtelijk coördinatieteam, dat als taak heeft om de programmaregisseur van bureau Koers Nieuw West te adviseren over de aanvragen voor interventies. DWI wordt wel geïnformeerd over de besluitvorming in het AOO. In het bestuurlijk overleg KNW van maart 2008 is geconstateerd dat alle interventies van Koers Nieuw West die raakvlakken hebben met activiteiten van DWI, goed moeten worden afgestemd. Het bestuurlijk overleg KNW zal hierover nog overleg voeren met DWI. Uitgangspunt hierbij is dat KNW een kopprogramma is. Voor het bestuurlijk overleg KNW van juni aanstaande wordt nog een lijst opgesteld, waarin wordt afgebakend welke activiteiten op het gebied van werkgelegenheidsprojecten voor DWI en KNW zijn. Deze lijst was bij het opmaken van dit rapport nog niet beschikbaar.
 - g. Hiernaast heeft bureau KNW van het bestuurlijk overleg KNW opdracht gekregen om een notitie op te stellen over het focustraject dat dit bureau thans uitvoert (zie paragraaf 5.1). Deze notitie was nog niet beschikbaar bij het opmaken van dit rapport.
 - h. De jaarlijkse voortgangsrapportage over 2007 van bureau Koers Nieuw West was bij het opmaken van dit rapport nog niet beschikbaar.
 - i. In 2007 zijn de bureaunkosten van KNW betaald uit de rijksuitkering 'investeringsbudget voor stedelijke vernieuwing (isv)'. In het nog niet bekrachtigde oprichtingsbesluit wordt voorgesteld om vanaf 2008 jaarlijks 8% uit te trekken voor bureaunkosten. In het bestuurlijke overleg KNW van maart jongstleden is besloten nog geen besluit te nemen over de bureaunkosten voor 2008. Ook is in deze vergadering vastgesteld dat ISV-middelen niet bedoeld zijn voor de dekking van dit soort kosten.

³⁰ Gemeente Amsterdam, reactie bureau Koers Nieuw West op conceptnota van bevindingen d.d. 280408.

Corporaties

Bij de uitvoering van de raamovereenkomst zijn in totaal vijf corporaties in Nieuw West betrokken. Deze corporaties voeren alleen of gezamenlijk (al dan niet ondersteund door de Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties) de volgende taken³¹ uit.

Taken

1. het opstellen van vernieuwingsplannen in samenwerking met stadsdelen (artikel 3);
2. het opstellen van uitwerkingsplannen (artikel 4), inclusief grondexploitaties (artikel 5);
3. het inrichten van de openbare ruimte, inclusief de financiering van 90% van de kosten hiervan (artikel 6);
4. het uiterlijk op 31 december 2015 realiseren van 80% van de aan te pakken woningen in de vernieuwingsgebieden (artikel 11.1);
5. het realiseren van in totaal 92.245 vierkante meters bruto vloer oppervlak sociaal maatschappelijk vastgoed sociaal, verdeeld over de categorieën welzijn/zorg, onderwijs/sport, kinderdagverblijf en medische zorg (artikel 13.1);
6. het realiseren van kleinschalig economisch vastgoed (maximaal 100 vierkante meters per bruto vloeroppervlakte), voor zover hierover afspraken zijn gemaakt in de vernieuwingsplannen (artikel 16.1);
7. het bijhouden van een gescheiden boekhouding, die aan de inkomstenkant alle bij de uitvoering van de raamovereenkomst behaalde inkomsten bevat (artikel 25.3), zodat de gemeente kan bepalen of er geen sprake is van overcompensatie (artikel 25.d);
8. het jaarlijks maken van monitors over de woningbouw (artikel 11.3), sociaal economisch vastgoed (artikel 13.5) en kleinschalig economisch vastgoed (artikel 16.2).

Bevindingen

Op basis van de tot nu toe door ons geraadpleegde bronnen (gesprekken en documenten) maken wij de volgende opmerkingen:

- a. Er zijn nog geen monitors beschikbaar voor de hierboven genoemde onderwerpen. Voorzien is dat de corporaties deze juni aanstaande publiceren.
- b. Er is een debat gaande tussen de corporaties en de gemeente over de methodiek die moet worden gehanteerd voor de waardebeoordeling bij de verwerving van bestaand en nieuw te bouwen maatschappelijk vastgoed. Een ambtelijke werkgroep stelt voor het BOP/CON een advies hierover op. Dit advies was bij het opstellen van dit rapport nog niet beschikbaar.
- c. In 2007 hebben de corporaties nog geen aanvragen ingediend voor uitkeringen uit het stimuleringsfonds Volkshuisvesting Amsterdam.
- d. Niet bekend is of de gemeente heeft beoordeeld of er in 2007 sprake was van overcompensatie.

³¹ Zie raamovereenkomst integrale gebiedsontwikkeling Parkstad.

Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling

In het oprichtingsbesluit Koers Nieuw West wordt vermeld dat de dienst Maatschappelijke Ontwikkeling (DMO) vanuit de centrale stad één van de ambtelijk opdrachtgevers is voor bureau KNW. DMO heeft de volgende taken.

Taken

1. het zoeken van een jaarlijkse financiële dekking voor de bijdrage aan KNW door de centrale stad;
2. het fungeren als verbindende schakel tussen de centrale stad en de bij de uitvoering van KNW betrokken partijen;
3. het vervullen van een intermediaire rol richting eigen organisatie.

Bevindingen

Op basis van de tot nu toe door ons geraadpleegde bronnen (gesprekken en documenten) maken wij de volgende opmerkingen:

- a. DMO heeft voor de bijdrage aan KNW vanuit de centrale stad voor 2007 en 2008 een financiële dekking gevonden. Voor de jaarlijkse bijdragen vanuit de centrale stad voor de resterende programmaperiode heeft DMO nog geen voorstellen gedaan.
- b. DMO is trekker van een ambtelijke werkgroep, die van het bestuurlijk overleg KNW opdracht heeft gekregen om een advies op te stellen over de (gewenste) juridische constellatie voor samenwerking in KNW tussen de stadsdelen en centrale stad³². Bij het opmaken van dit rapport was dit voorstel nog niet voorgelegd aan het bestuurlijk overleg KNW.
- c. DMO heeft van het bestuurlijk overleg KNW opdracht gekregen om een notitie op te stellen waarin wordt uitgewerkt hoe de stadsdelen (verantwoordelijk voor het reguliere onderwijs) en DMO (verantwoordelijk voor het bijzondere onderwijs) en de corporaties (verantwoordelijk voor de sociaal maatschappelijk vastgoed) in de nieuwe verhoudingen met elkaar omgaan³³. Bij het opmaken van dit rapport was deze notitie nog niet gereed.

Dienst Wonen

De dienst Wonen (DW) coördineert vanuit de centrale stad de uitvoering van de stedelijke vernieuwing in Amsterdam, waaronder de stedelijke vernieuwingsoperatie in Nieuw West. Vanuit deze rol heeft DW de volgende taken.

Taken

1. vanuit het centrale stedelijke niveau coördineren van de stedelijke vernieuwingsoperatie in Nieuw West, waaronder de monitoring van zowel de fysieke als het sociaal economische kopprogramma van de stedelijke vernieuwingsoperatie in Nieuw West;
2. het fungeren als intermediair tussen gemeente en corporaties;

³² Gemeente Amsterdam, concept verslag 4^e bestuurlijk overleg Koers Nieuw West, d.d. 13 maart 2008.

³³ Gemeente Amsterdam, concept verslag 4^e bestuurlijk overleg Koers Nieuw West, d.d. 13 maart 2008.

3. het beheren van het vastgoeddeel van het erfpachtdeel van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Amsterdam (dit is bestemd voor de compensatie van onrendabele investeringen in de volkhuisvesting);
4. het doen van voorstellen aan het college van burgemeester en wethouders voor de besteding van het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Amsterdam.

Bevindingen

Op basis van de tot nu toe door ons geraadpleegde bronnen (gesprekken en documenten) maken wij de volgende opmerkingen:

- a. DW dient op grond van de motie, nummer 647 van 21 november 2007 een tijdpad op te stellen over de wijze waarop het college van burgemeester en wethouders de gemeenteraad zal informeren over de voortgang van de Herziening Richting Parkstad, inclusief bureau Koers Nieuw West. Dit tijdpad had gereed moeten zijn voor 1 januari 2008. Bij het opmaken van dit rapport was hierover nog geen informatie beschikbaar.
- b. Er is voor 2007 nog geen jaarrapportage beschikbaar waarin de monitors van het fysieke programma en sociaal economische kopprogramma zijn gebundeld. Eén van de redenen hiervoor is dat de afzonderlijke monitorrapportages nog niet gereed zijn.
- c. DW heeft een start gemaakt met het inventariseren van knelpunten die zich voordoen bij het uitvoeren van de raamovereenkomst. Tot nu toe hebben zich knelpunten voorgedaan bij (1) de waardering van maatschappelijk vastgoed en (2) de verdeling van de gelden voor de projectvoorbereidingskosten van vernieuwingsplannen onder de stadsdelen uit de rijksuitkering 'Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing'.
- d. Openstaande acties voor DW voor het bestuurlijk overleg KNW van juni aanstaande zijn: (1) het opstellen van een meerjarentotaaloverzicht over projectvoorbereidingskosten, (2) een notitie opstellen over de correctie van een verschil van € 1 miljoen in de raamovereenkomst, (3) achterhalen van de afspraken die zijn gemaakt over de bureaunkosten van KNW en (4) het opstellen van een notitie over de waardering van sociaal maatschappelijk vastgoed. Bij het opstellen van dit rapport waren deze stukken nog niet beschikbaar.

Gemeente

In de raamovereenkomst wordt vermeld dat de gemeente de volgende activiteiten uitvoert.

Taken

In de raamovereenkomst is vastgelegd dat de gemeente de volgende taken uitvoert.

1. het jaarlijks vaststellen of de aan de corporaties uit stimuleringsfonds Volkshuisvesting Amsterdam ter beschikking gestelde gelden geen overcompensatie vormen voor de werkzaamheden die zij uitvoeren op grond van de raamovereenkomst (art 24.d);
2. het opstellen van een samenhangend pakket van maatregelen voor de bevordering van ondernemerschap (art 16.2);

3. het jaarlijks melden aan de corporaties hoeveel middelen zijn geraamd voor het sociaal economische kopprogramma.

Bevindingen

Het is de rekenkamer niet duidelijk welke gemeentelijke diensten verantwoordelijk zijn voor bovenstaande activiteiten.

Stadsdelen

De stadsdelen zijn zowel op bestuurlijk als ambtelijk niveau betrokken bij het fysieke als het sociaal economische kopprogramma van de stedelijke vernieuwingsoperatie in Nieuw West. In de raamovereenkomst en het oprichtingsbesluit Koers Nieuw West staan de volgende taken.

Taken

1. het gezamenlijk met de corporaties opstellen van vernieuwingsplannen (artikel 3.1);
2. het toetsen van de door de corporaties opgestelde uitwerkingsplannen (artikel 4.6);
3. het verlenen van de vereiste planologische vrijstellingen aan corporaties na vaststelling van hun uitwerkingsplannen (artikel 4.1.2);
4. het gezamenlijk met de corporaties opstellen van maaiveldontwerpen voor de inrichting van de openbare ruimte van vastgestelde uitwerkingsplannen (artikel 6.3);
5. het voor eigen rekening en risico aanbesteden van maaiveldontwerpen (artikel 6.4);
6. het uitvoeren van de stedelijke vernieuwingsplannen die bestuurlijk zijn vastgesteld vóór de raamovereenkomst, inclusief de financiële aansprakelijkheid hiervoor (artikel 8.8);
7. het jaarlijks vrijmaken van middelen in de stadsdeelbegroting voor de bijdrage aan het sociaal-economische kopprogramma.

Bevindingen

Op basis van de tot nu toe door ons geraadpleegde bronnen (gesprekken en documenten) maken wij de volgende opmerkingen:

Voor de fysieke pijler:

- a. Een algemene kanttekening is dat de vernieuwingsopgave waarvoor de corporaties verantwoordelijk zijn geworden met de raamovereenkomst, verschilt per stadsdeel. In één stadsdeel is de stedelijke vernieuwingsoperatie in het kader van Nieuw West al vrijwel afgerond (de corporaties moeten hier nog één vernieuwingsgebied ontwikkelen, zie ook tabel 2.4 in hoofdstuk 2). In een ander stadsdeel daarentegen moet nog het grootste gedeelte van de vernieuwingsoperatie worden uitgevoerd.
- b. Het is nog onbekend hoe de verdeelsleutel voor de kosten voor de inrichting van de openbare ruimte in de praktijk uitpakt voor de stadsdelen en in welke mate zich mee- of tegenvallers voordoen.

- c. Als gevolg van de nieuwe verhoudingen hebben de ambtenaren van de sectoren stedelijke vernieuwing van de stadsdelen nu een andere rol; voorheen waren zij planontwikkelaar en nu zijn ze toetsers van de plannen van de corporaties.
- d. in de raamovereenkomst is vastgelegd dat de stadsdelen de uitwerkingsplannen, waarvoor zij bestuurlijk verantwoordelijk zijn (dus die zijn vastgesteld vóór de raamovereenkomst), moeten uitvoeren voor een onherroepelijke lumpsum. Dat wil zeggen: de tekorten in grondexploitaties en de inrichting van de openbare ruimte kunnen maximaal worden gecompenseerd voor het bedrag dat hiervoor is uitgetrokken in het gronddeel van het erfpachtdeel van het stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Het per plangebied afgesproken compensatiebedrag geldt als onherroepelijk lumpsum. Als er sprake is van hogere tekorten, dan zijn deze voor rekening en risico van de stadsdelen. Nog onbekend is hoe deze bepaling in de praktijk uitwerkt.

Voor het sociaal-economische kopprogramma:

- e. Nog niet alle stadsdelen hebben het oprichtingsbesluit Koers Nieuw West ondertekend
- f. Tot nu toe hebben de stadsdelen tot 2010 in hun begroting hun bijdrage aan Koers Nieuw West vastgelegd³⁴. Voor 2007 en 2008 hebben de stadsdelen hun bijdrage gestort in het Sociaal Investeringsfonds Nieuw West.

Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam

Het ontwikkelingsbedrijf van de gemeente Amsterdam (OGA) is op centraal stedelijk niveau verantwoordelijk voor gebieds- en vastgoedontwikkeling in Amsterdam. In Nieuw West heeft OGA de volgende (reguliere) taken.

Taken

1. het beheer van het gronddeel van het stimuleringsfonds Volkshuisvesting Amsterdam;
2. het uitbrengen van voorstellen aan het college van burgemeester en wethouders voor de besteding van de middelen in het stimuleringsfonds Volkshuisvesting Amsterdam (OGA heeft zitting in de gelijknamige commissie en doet het secretariaat);
3. in alle fase van grootstedelijke planvorming adviseren over haalbaarheid van gebieds- en vastgoedconcepten;
4. het uitgeven van erfpacht, en
5. beheerder van het 'Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing'.

³⁴ Gemeente Amsterdam, eactie bureau Koers Nieuw West op conceptnota van bevindingen d.d. 280808.

Bevindingen

Op basis van de tot nu toe door ons geraadpleegde bronnen (gesprekken en documenten) maken wij de volgende opmerkingen:

- a. OGA heeft voor 2008 een begroting opgesteld voor het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Amsterdam. Deze begroting is inmiddels vastgesteld in de gemeenteraad.
- b. De bureaunkosten van KNW 2007 zijn betaald uit het ISV. Het bestuurlijk overleg KNW heeft zich de vraag gesteld of dit wel is toegestaan³⁵. Hiernaast zijn er knelpunten vastgesteld bij de verdeling van de ISV-middelen voor de kosten van procesbegeleiding van stedelijke vernieuwingsprojecten onder de stadsdelen in Nieuw West. In verband met het laatste stellen OGA en DW een notitie op voor het bestuurlijk overleg KNW. Bij het opstellen van dit rapport was deze notitie nog niet beschikbaar.

5.3 Monitor financieel beheer

Voor dit onderdeel van de monitor toetst de rekenkamer of voor de stedelijke vernieuwingsoperatie Nieuw West er sprake is van een adequaat financieel beheer. Dit betekent dat (1) een goed systeem van planning en control functioneert, (2) de partijen in overeenstemming met de gemaakte afspraken tijdig met elkaar afrekenen, (3) er zicht is in de financiële risico's en (4) dat er tijdig en betrouwbare financiële verantwoordingen worden opgesteld, opdat bestuurders goed zicht hebben op de financiële voortgang van het project in relatie tot de financiële mogelijkheden.

In deze eerste verkenning hebben wij voor de beantwoording van de vraag over het financieel beheer de volgende activiteiten verricht:

- de financiële stand van zaken voor het sociaal-economisch kopprogramma in beeld gebracht;
- de beschikbare middelen in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting voor de stedelijke vernieuwingsoperatie Nieuw West geïnventariseerd; in het bijzonder het deel van het fonds dat bestemd is voor grondexploitaties met een tekort,
- de afspraken geïnventariseerd over de financiering van de inrichting van de openbare ruimte.

5.3.1 Sociaal Investeringsfonds Nieuw West

In de raamovereenkomst is vastgelegd dat de centrale stad en stadsdelen een sociaal investeringsfonds oprichten. De gemeente dient de middelen uit dit fonds in te zetten voor de financiering van het sociaal-economische kopprogramma voor de jaren 2007-2010. Deze middelen gelden als extra, bovenop de reguliere budgetten van de gemeente en middelen die de gemeente ontvangt op basis van het grote stedenbeleid (artikel 17.5 raamovereenkomst). In het oprichtingsbesluit Koers Nieuw West van september 2007 hebben de centrale stad en stadsdelen de volgende afspraken gemaakt over de jaarlijkse voeding van het fonds.

³⁵ Gemeente Amsterdam, concept verslag 4^e bestuurlijk overleg Koers Nieuw West, d.d. 13 maart 2008.

Tabel 5.1 Jaarlijkse voeding in het sociaal investeringsfonds Nieuw West

Jaar	Centrale stad (jaarlijkse bijdrage = 80%)	Bos en Lommer (jaarlijkse bijdrage = 2,9%)	Geuzenveld -Slotermeer (jaarlijkse bijdrage = 5,7%)	Osdorp (jaarlijkse bijdrage = 5,7%)	Slotervaart (jaarlijkse bijdrage = 5,7%)	Totaal
2007	€ 2.800.000	€ 185.714	€ 371.729	€ 371.729	€ 371.729	€ 4.100.000
2008	€ 8.000.000	€ 285.714	€ 571.429	€ 571.429	€ 571.429	€ 10.000.000
2009	€ 10.600.000	€ 335.714	€ 671.429	€ 671.429	€ 671.429	€ 12.950.000
2010	€ 10.600.000	€ 335.714	€ 671.429	€ 671.429	€ 671.429	€ 12.950.000
Totaal	€ 32.000.000	€ 1.142.857	€ 2.286.016	€ 2.286.016	€ 2.286.016	€ 40.000.000

Uit het overzicht blijkt dat voor de periode 2007-2010 in totaal € 40 miljoen beschikbaar is³⁶. In het oprichtingsbesluit Koers Nieuw West is vastgelegd dat stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer vanuit zijn gastheerschap rol voor bureau Koers Nieuw West optreedt als ‘administratiekantoor’ voor dit bureau.

Uit het meest recente financiële overzicht van bureau Koers Nieuw West³⁷ blijkt dat in de periode 1 juli 2007 tot en met 15 februari 2008 in totaal voor een bedrag van € 16,9 miljoen aan verplichtingen is aangegaan voor interventies (activiteiten). In 2007 zijn bedragen uitbetaald tot een bedrag van € 1.465.292. In het hiernavolgende overzicht zijn deze bedragen gespecificeerd.

³⁶ Tot nu toe hebben de centrale stad en stadsdelen hun bijdrage voor 2007 in het fonds gestort. Deze afzonderlijke bijdrage van de deelnemers voor 2007 wijkt hierbij af van de oorspronkelijk begrote jaarbijdrage. In totaal is echter met een verschil van

€ 278 nagenoeg het begrote jaarbedrag voor 2007 gestort, namelijk: € 40.99.714.

³⁷ Gemeente Amsterdam, bureau Koers Nieuw West, projectenoverzicht 2007-2008, concept 15 februari 2008.

Tabel 5.2 Verplichtingen en uitgaven sociaal-economisch kopprogramma periode 1 juli 2007 tot en met 15 februari 2008

Actielijnen en bureaunkosten	Verplichtingen	Uitgaven (tot en met 31 december 2007 ³⁸)
Actielijn Economisch Meedoen	€ 7.332.000	€ 400.609
Kinderen Eerst	€ 2.920.000	€ 162.260
Actielijn Talentontwikkeling Jongeren	€ 2.363.600	€ 91.698
Actielijn Vooruitkomen volwassenen	€ 977.820	€ 118.326
Actielijn Leefbare buurten	€ 3.007.500	€ 190.840
Actielijn Algemene interventies	€ 295.000	€ 23.059
Sub-totaal	€16.896.725	€ 986.792
Bureaunkosten Koers Nieuw West	€ 0	€ 478.500
Totaal	€ 16.896.725	€ 1.465.292

Over de financiële middelen voor het sociaal-economisch kopprogramma merken we het volgende op:

- Per 15 februari 2008 is voor € 16,9 miljoen (42,2%) van het totale programmabudget van € 40 miljoen verplichtingen aangegaan. Voor de resterende programmaperiode is nog € 23,1 miljoen beschikbaar.
- Voor het toekennen van de subsidies voor het uitvoeren van de interventies is nog geen subsidieverordening vastgesteld.
- De bureaunkosten van het Bureau Koers Nieuw West van € 478.500 (2007) zijn ook ten laste gebracht de middelen van het Sociaal Investeringsfonds. Oorspronkelijk was afgesproken dat deze bedragen voor 2007 zouden worden gedekt uit ISV-middelen. Onduidelijk is of dit wel is toegestaan. Indien deze kosten niet ten laste van de ISV-middelen kunnen worden gebracht, is er minder geld beschikbaar voor de interventies.
- Per eind december 2007 bedroeg de voorziening voor Koers Nieuw West (= sociaal investeringsfonds Nieuw West) in de jaarrekening van stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer, na aftrek van de in de tabel genoemde uitgaven, € 2,6 miljoen.

In de volgende rapportage zullen wij de ontwikkeling van het sociaal investeringsfonds Nieuw West volgen.

5.3.2 Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Amsterdam

In het stimuleringsfonds Volkshuisvesting Amsterdam zijn middelen opgenomen om eventuele tekorten te dekken van de stedelijke vernieuwingsoperatie in Nieuw West. In de raamovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de verdeling hiervan onder de stadsdelen en de woningbouwcorporaties. Allereerst brengen we in beeld welke middelen voor de stadsdelen beschikbaar zijn. Daarna geven we aan op welke middelen de woningbouwcorporaties een beroep kunnen doen.

³⁸ Gemeente Amsterdam, stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer, jaarrekening 2007.

Beschikbaar voor de stadsdelen

In de raamovereenkomst is afgesproken dat de stadsdelen eventuele tekorten in de grondexploitaties van de uitwerkingsplannen die bestuurlijk zijn vastgesteld vóór de raamovereenkomst moeten uitvoeren tegen de overeengekomen bedragen. Bij eventuele tegenvallers kunnen de stadsdelen geen aanvragen indienen voor aanvullende uitkeringen uit het stimuleringsfonds. Per 1 januari 2007 was er voor de betrokken stadsdelen € 40,7 miljoen (prijspeil per 1 januari 2007) beschikbaar³⁹, voor de plannen die reeds bestuurlijk waren vastgesteld. De verdeling over de stadsdelen is hierbij als volgt.

Tabel 5.3 Beschikbaar voor de stadsdelen uit stimuleringsfonds volkshuisvesting

Stadsdeel	Bedrag per 1 januari 2007	Procentueel aandeel
Bos en Lommer	€ 9.581.038	18,25%
Geuzenveld-Slotermeer	€ 7.668.219	14,5%
Osdorp	€ 16.434.128	31,1%
Slotervaart	€ 19.068.838	36,1%
Totaal	€52.752.223	100,0%

Bij de voor de stadsdelen beschikbare middelen uit het stimuleringsfonds volkshuisvesting merken wij het volgende op:

- De overeengekomen grondopbrengst per uitwerkingsplan geldt als financieel onherroepelijke lumpsum, ongeacht marktontwikkelingen of eventuele planafwijkingen van de corporaties (artikel 8.8). Alleen bij uitzonderlijke tegenvallers kunnen de stadsdelen mogelijk wel een beroep doen op de knelpuntenpot van het erfpachtdeel van het stimuleringsfonds. Per 31 december 2007 bedraagt het vrij beschikbare gedeelte van de knelpuntenpot € 7,2 miljoen⁴⁰.
- Op basis van de raamovereenkomst heeft de gemeente een Parkstadreserve in het leven geroepen. De stand per 31 december 2007 is € 0. Deze reserve wordt gevoed met 50% van de (extra) te ontvangen grondopbrengsten tussen 110-125% van grondexploitaties in de westelijke tuinsteden. De Parkstadreserve zal de gemeente gebruiken voor de financiering van reeds aangegane verplichtingen (Andreasschoolgebouw in vernieuwingsgebied Overtoomse Veld in stadsdeel Slotervaart en bouwplan de Grote U in vernieuwingsgebied Buurt 9 in stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer) en voor de dekking van negatieve saldi van de grondexploitaties (tot de hoogte van het lumpsumbedrag) van de uitwerkingsplannen die voor rekening en risico zijn van de stadsdelen. De gemeente zal een eventueel overschot reserveren voor de dekking van negatieve saldi van de grondexploitaties van de corporaties (artikel 9 raamovereenkomst).
- Los van de knelpuntenpot is er ook nog een “10%-reserve” in het stimuleringsfonds. Het bedrag van deze reserve bedraagt per 1 januari 2007 € 29,3 miljoen. Deze

³⁹ Gemeente Amsterdam, Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam, ‘LenteRAG 2007’.

⁴⁰ Gemeente Amsterdam, Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam, reactie op concept nota van bevindingen d.d. 280408.

reserve is ingesteld op grond van de raadsbesluiten nummers 227 en 341 van 19 juni 2002 en is bestemd voor de stedelijke ontwikkelingsgebieden in zowel Nieuw West als Amsterdam-Noord.

De rekenkamer volgt bovenstaande ontwikkelingen van het stimuleringsfonds volkshuisvesting en rapporteert daarover in de volgende rapportage.

Beschikbaar voor de woningbouwcorporaties

Op basis van raamovereenkomst ligt de financiële verantwoordelijkheid voor de nog niet bestuurlijk vastgestelde uitwerkingsplannen en vernieuwingsplannen bij de woningbouwcorporaties. In ruil hiervoor krijgen de corporaties een grotere vrijheid in de ontwikkeling van deze plannen. Ook mogen zij een beroep doen op de resterende middelen voor Nieuw West in het stimuleringsfonds. De hiervoor gereserveerde bedragen per 1 januari 2007 zijn als volgt:

• Restant middelen voor 3 ^e fase Vernieuwingsplannen	€ 12.183.658
• Restant middelen voor Uitwerkingsplannen binnen 2 ^e fase Vernieuwingsplannen	€15.673.211
• Restant middelen voor Overtoomse veld	<u>€17.707.142</u>
Totaal ten behoeve van corporaties	€45.564.011

Op basis van bestudering van de ons beschikbare documenten⁴¹ maken we nog de volgende opmerkingen:

- De corporaties moeten nog onderling afspraken maken over de verdeling van het beschikbare bedrag in het fonds. Dit verdelingsvoorstel dient te worden voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders.
- De gemeente betaalt de bedragen pas achteraf (na afronding van het plan) uit aan de betreffende corporatie. Voorwaarde is dat de corporatie hiervoor een factuur die voorzien is van een accountantsverklaring indient bij de gemeente. De uit te keren bedragen hebben geen relatie met het eventuele tekort van de grondexploitatie, maar komen overeen met het verdelingsvoorstel van de corporaties.
- In het geval de Parkstadreserve een eventueel overschot heeft, kunnen de corporaties daarop aanspraak maken. Het huidige saldo van de reserve bedraagt nog € 0. Zie ook opmerking c bij ‘*beschikbaar voor de stadsdelen*’.
- Indien als gevolg van de uitkering aan de betreffende corporatie een overcompensatie plaatsvindt, dan keert de gemeente het bedrag niet uit, dan wel vordert de gemeente eventueel al uitgekeerde bedragen terug. In onze volgende monitor volgt dit onderwerp en komt hierop terug in de volgende monitor.

⁴¹ Gemeente Amsterdam, Ontwikkelingsbedrijf, nota Stimuleringsfonds Volkshuisvesting, stand van zaken en Begroting 2008, OGA d.d. 19 juli 2007 en brief Bestuursdienst, kenmerk 2007/8203 d.d. 13 september 2007.

5.3.3 Kosten inrichting openbare ruimte

In de raamovereenkomst zijn afspraken vastgelegd over de dekking van de projectvoorbereidingskosten van de vernieuwingsplannen, voor de uitvoeringskosten van de inrichting van de openbare ruimte binnen een uitwerkingsgebied en voor de kosten van de hoofdinfrastructuur. Over deze posten merken wij het volgende op.

Projectvoorbereidingskosten van de vernieuwingsgebieden

Voor de projectvoorbereidingskosten ontvangen de stadsdelen tot nu toe een bijdrage uit de ISV-middelen. Voor het jaar 2008 gingen de stadsdelen ervan uit dat ze € 3,97 miljoen vanuit de ISV-middelen zouden ontvangen, naast de 30% die zij zelf zouden moeten bekostigen. De centrale stad heeft echter uit de ISV-middelen € 2,78 toegekend, door op het aangevraagde bedrag 30% te korten. Over de verrekening van het lager toegekende bedrag van € 1,19 miljoen en een evenwichtige verdeling van de ISV-middelen vinden tussen de stadsdelen nu nog onderhandelingen plaats.

Uitvoeringskosten van de inrichting van de openbare ruimte binnen een uitwerkingsgebied

Voor ieder vastgesteld uitwerkingsplan maken de corporaties en de stadsdelen samen een raming van de kosten die gemoeid zijn met het ontwerp en inrichting van de openbare ruimte. Daarvoor stellen zij een budget vast. Hiervan nemen de corporaties 90% op zich en de stadsdelen de resterende 10%. Het stadsdeel maakt vervolgens het maaiveldontwerp en besteedt aan dit voor eigen rekening en risico. Eventuele mee- of tegenvallers in de aanbesteding en uitvoering komen ten gunste, respectievelijk ten laste van het stadsdeel. De corporaties en stadsdelen hebben tot op heden nog geen overeenkomsten afgesloten voor de inrichting van de openbare ruimte van vastgestelde vernieuwingsplannen in het kader van de nieuwe verhoudingen. In onze volgende rapportage zullen we ingaan op hoe deze afspraken financieel uitpakken voor de stadsdelen.

Kosten hoofdinfrastructuur

In artikel 5.2 van de raamovereenkomst en de begeleidende tekst over dit onderwerp in de raadsvoordracht bij de raamovereenkomst⁴² staat dat de herprofilering van het hoofdnet voor autotramlijnen en dergelijke geen deel uitmaken van de overeenkomst. De gemeente blijft financieel verantwoordelijk voor deze kosten en de beslissing hierover blijft net als in de rest van Amsterdam een autonome gemeentelijke beslissing. Eventuele kosten voor de aanleg en herprofilering van de hoofdinfrastructuur van de uitwerkingsplannen die vallen onder de raamovereenkomst, maken geen deel uit van de grondexploitaties van deze plannen. De rekenkamer is nog niet nagegaan of de meerjarenplannen infrastructurele werken van de centrale stad zijn afgestemd op de vernieuwingsoperatie in Nieuw West. Hierop komen wij terug in onze volgende rapportage.

⁴² Gemeente Amsterdam, Raadsvoordracht raamovereenkomst, nr. 532, 14 november 2007, p. 8.

R a

6 Conclusies en aanbevelingen

De gemeenteraad heeft de rekenkamer bij brief van 9 januari 2008 verzocht een externe, onafhankelijke jaarlijkse barometer te ontwikkelen voor de stedelijke vernieuwingsoperatie in Nieuw West. De rekenkamer heeft op 12 februari 2008 positief gereageerd op dit verzoek. Als eerste stap heeft de rekenkamer een verkenning uitgevoerd en onderzoeksvragen opgesteld. Daarbij onderscheidt zij drie aandachtsgebieden, te weten:

- Monitoring beleid
- Monitoring procesmanagement
- Monitoring Financieel beheer

Op basis van de bevindingen die de rekenkamer bij deze eerste verkenning heeft gedaan, komt de rekenkamer tot een aantal conclusies. In deze paragraaf treft u onze eerste conclusies aan. In de volgende paragraaf zijn onze aanbevelingen opgenomen.

6.1 Conclusies

6.1.1 Monitor beleid

De onderzoeksvraag die de rekenkamer centraal stelt bij de monitor beleid luidt als volgt:

Voldoet de monitorinformatie die de betrokken partijen opleveren aan de daaraan te stellen eisen?

De rekenkamer is bij deze vraag nagegaan wie de monitorinformatie moet opleveren en of de betreffende monitorinformatie aan de daaraan te stellen eisen voldoet. De belangrijkste eisen die aan monitorinformatie zijn te stellen zijn: (1) de monitorinformatie moet beleidsrelevant zijn (2) de monitorinformatie moet in voldoende mate actueel zijn en (3) de monitorinformatie moet betrouwbaar zijn. Monitorinformatie is beleidsrelevant indien de monitorgegevens een goed beeld geven van de doelbereiking. Verder is belangrijk dat inzicht wordt gegeven in de eventuele oorzaken waarom de werkelijke resultaten en ontwikkelingen afwijken van de vastgestelde doelen.

Bij de verkenning constateerde de rekenkamer dat na het afsluiten van de samenwerkingsovereenkomst op 11 januari 2008 er nog geen actuele monitorgegevens door partijen is opgeleverd. De rekenkamer heeft derhalve nog niet kunnen toetsen of deze informatie aan de door de rekenkamer gestelde kwaliteitseisen voldoet. Wel heeft de rekenkamer getoetst of met de afspraken in de raamovereenkomst is geregeld dat er voldoende monitorinformatie beschikbaar komt voor de toezichthoudende rol van de gemeenteraad

Op basis van de tot nu toe beschikbare gegevens concludeert de rekenkamer het volgende:

1. Het bureau Parkstad, dat per 1 juli 2007 is opgeheven, had een goed stelsel van monitorgegevens ontwikkeld, welke zij jaarlijks via integrale jaarrapportage publiceerde. In de raamovereenkomst zijn op onderdelen, het fysieke programma (woningen, maatschappelijk vastgoed en economisch vastgoed) en het sociaal-economisch kopprogramma, afspraken gemaakt over welke onderdelen moeten worden gemonitord en welke partij hiervoor zorgt. In artikel 24.1 van de raamovereenkomst staat dat de vermelde monitoren worden gebundeld en besproken in het BOP/Consortia. De rekenkamer stelt vast dat met de bundeling van monitors uit de raamovereenkomst niet alle onderdelen van het ontwikkelingsplan zijn afgedekt zoals in de jaarrapportages van Bureau Parkstad tot en met 2007 wel het geval was. Er is niets geregeld over het opleveren van monitorinformatie over het programma's *sociale vernieuwing*, *economische vernieuwing* en *ruimtelijke vernieuwing en milieu*. Verder constateert de rekenkamer dat de doelstellingen van de betreffende programma's nog weinig specifiek zijn geformuleerd, zodat achteraf niet eenduidig is vast te stellen of de doelen bereikt zijn.
2. Naast de oorspronkelijke doelen uit het ontwikkelingsplan uit 2001 is met de 'Herziening Richting Parkstad 2015' uit 2007 een apart programma vastgesteld, het zogenaamde sociaal-economisch kopprogramma. Artikel 17 van de raamovereenkomst bepaalt dat de gemeente het sociaal-economisch kopprogramma nader moet uitwerken in meetbare doelen. Aan de hand daarvan maakt de gemeente een monitor om de vorderingen ten aanzien van deze doelen bij te houden. De rekenkamer constateert dat er voor het sociaal-economisch kopprogramma nog geen meetbare doelen zijn geformuleerd. Wel is het hoofddoel voor het programma bepaald. Ook is er in 2007 door de dienst Onderzoek en Statistiek al een nulmeting uitgevoerd. Onduidelijk is op dit moment of er vervolgmetingen op deze nulmetingen worden uitgevoerd en of de nog te formuleren meetbare doelen aansluiten bij de indicatoren uit de nulmeting.

6.1.2 Monitor procesmanagement

Bij de monitor procesmanagement heeft de rekenkamer de volgende onderzoeksvraag gesteld:

Leven de betrokken partijen de afspraken uit de raamovereenkomst na?

De raamovereenkomst *integrale gebiedsovereenkomst Parkstad* is op 11 januari 2008 afgesloten en met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2007 van toepassing. In relatie tot de gewijzigde rolverdeling tussen de gemeente en de woningbouwcorporaties zijn door de raamovereenkomst ook binnen de gemeente rolverdelingen gewijzigd. De rekenkamer is bij deze vraag nagegaan welke taken bij welke partijen zijn belegd en of er knel- of aandachtspunten zijn die nog oplossing behoeven. Hiertoe hebben wij gesproken met meerdere medewerkers van de centrale stad, de stadsdelen en de

Amsterdamse Federatie van Woningbouwcorporaties (zie bijlage 3). Verder hebben wij kennis genomen van besprekingsverslagen van ambtelijke en bestuurlijke overleggen. Daarnaast hebben wij voor onze eerste verkenning ook relevante beleidsnota's, begrotingen en jaarrapportages bestudeerd. Onze bevindingen over de gemaakte afspraken hebben geleid tot de volgende conclusies.

Afspraken over de besluitvorming

3. Het Bestuurlijk Overleg Parkstad/Consortia (BOP/Con) bestaat uit vertegenwoordigers van bestuurders van de centrale stad en de stadsdelen enerzijds en uit vertegenwoordigers van de corporaties anderzijds. Uit de raamovereenkomst blijkt dat BOP/Con besluiten kan nemen. Het is de rekenkamer niet duidelijk wat de aard is van de besluiten en in hoeverre de centrale stad en de stadsdelen daaraan gebonden zijn.
4. Voor het realiseren van het sociaal-economisch kopprogramma is Bureau Koers Nieuw West in het leven geroepen. Het kader waarbinnen dit Bureau opereert ontbreekt. Er is een oprichtingsbesluit opgesteld, maar dit is niet door alle betrokken partijen bekrachtigd, waaronder de centrale stad. Wel wordt er nu gewerkt volgens de afspraken uit dit oprichtingsbesluit.

Afspraken over bestuurlijke informatievoorziening

5. De gemeenteraad heeft het college bij motie van 21 november 2007, nummer 467, gevraagd om voor 1 januari 2008 een tijdspad op te stellen over de wijze waarop het college de gemeenteraad zal informeren over de Herziening Richting Parkstad 2015. Bij het opmaken van dit rapport was dit tijdspad nog niet aan de raad aangeboden.

Afspraken over de samenwerking tussen centrale stad en stadsdelen

6. Op dit moment ontbreekt het BOK een juridische basis. Het BOK heeft DMO verzocht een notitie samen over de gewenste juridische constellatie voor de samenwerking in Koers Nieuw West tussen de centrale stad en stadsdelen. Bij het opmaken van dit rapport was deze notitie niet beschikbaar.
7. DMO stelt voor het BOK een notitie samen, waarin wordt uitgewerkt hoe de stadsdelen (verantwoordelijk voor het reguliere onderwijs) en DMO (verantwoordelijk voor het bijzonder onderwijs) en de corporaties (verantwoordelijk voor het sociaal maatschappelijk vastgoed) in de nieuwe verhoudingen met elkaar omgaan. Bij het opmaken van dit rapport was deze notitie nog niet gereed.

Afspraken over de samenwerking tussen Koers Nieuw West en centrale stedelijke diensten

8. Het BOK treedt nog in overleg met de dienst Werk en Inkomen over de afstemming van de activiteiten van Koers Nieuw West en deze dienst op het gebied van werkgelegenheidsprojecten. Uitgangspunt hierbij is dat de interventies

van Koers Nieuw West aanvullend zijn. Hierover wordt een notitie opgesteld, die bij het opmaken van dit rapport nog niet klaar was.

Afspraken over het bevorderen van ondernemerschap

9. In artikel 16.3 van de raamovereenkomst is geregeld dat de gemeente een pakket aan maatregelen zal opstellen ter bevordering van ondernemerschap in Nieuw West. Voor zover bekend bij de rekenkamer is hiervoor nog geen plan opgesteld.

6.1.3 Monitor financieel beheer

Bij de monitor financieel beheer staat de volgende onderzoeksvraag centraal:

Is er sprake van een adequaat financieel beheer?

Bij deze onderzoeksvraag toetst de rekenkamer of voor de stedelijke vernieuwingsoperatie Koers Nieuw West er een adequaat financieel beheer is opgezet en goed functioneert. Dit betekent dat (1) de partijen overeenkomstig de gemaakte afspraken tijdig met elkaar afrekenen, (2) er zicht is in de financiële risico's en (3) dat er tijdig en betrouwbare financiële verantwoordingen worden opgesteld, opdat bestuurders goed zicht hebben op de financiële voortgang van het project in relatie tot de financiële mogelijkheden.

Bij onze eerste verkenning hebben wij ons beperkt tot het inventariseren van de beschikbare financiële middelen voor de stedelijke vernieuwingsoperatie Nieuw West bij de gemeente. Daarbij hebben tevens de financiële afspraken tussen partijen geïnterpreteerd.

Financiële middelen voor het uitvoeren van het sociaal-economisch kopprogramma

10. Voor het uitvoeren van het sociaal-economisch kopprogramma 2007-2010 stellen de centrale stad en de stadsdelen € 40 miljoen beschikbaar. Hiervan komt € 32 miljoen voor rekening van de centrale stad. Voor de jaren 2007 en 2008 heeft de centrale stad hun bijdrage inmiddels via de begroting geregeld. Voor 2009 en 2010 moet dat nog gebeuren.

11. Het BOK heeft inmiddels voor de uitvoering van zogenaamde interventies van het sociaal-economisch kopprogramma een bedrag van € 16,9 miljoen aan verplichtingen geaccordeerd. Dat is 42,2% van het totale programmabudget van € 40 miljoen. In 2007 is voor subsidies in totaal bijna € 1 miljoen voor interventies uitgegeven. Daarnaast zijn ook de bureaunkosten Koers Nieuw West ten laste van deze middelen gebracht. Voor het verlenen van subsidies is nog geen subsidieverordening vastgesteld.

Financiële middelen uit het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Amsterdam

12. De reeds bestuurlijk vastgestelde uitwerkingsplannen vallen niet onder de raamovereenkomst en dienen nog door de betrokken stadsdelen te worden afgewikkeld met het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Amsterdam. Binnen dit fonds is hiervoor in totaal € 52,8 miljoen gereserveerd. De in het fonds voor de

stadsdelen gereserveerde bedragen gelden als onherroepelijke lumpsum, ongeacht marktontwikkelingen. Gelet op de financiële mogelijkheden van de stadsdelen is het niet onmogelijk dat in het geval zich er tegenvallers voordoen, de stadsdelen een beroep zullen doen op de knelpuntenpot binnen het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. In deze 'pot' is een vrije ruimte van € 7,2 miljoen.

13. Voor de uitwerkingsplannen die op basis van de raamovereenkomst van 11 januari 2008 voor rekening en risico van de woningbouwcorporaties komen, zijn binnen het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting bedragen gereserveerd voor in totaal € 45,6 miljoen (prijspeil 1 januari 2007). De woningbouwcorporaties kunnen hierop een beroep doen indien de uitkering niet leidt tot een 'overcompensatie'. Verder moeten de corporaties nog onderlinge afspraken maken over de verdeling van het beschikbare bedrag in het fonds. Dit verdelingsvoorstel dient te worden voorgelegd aan het college van burgemeester en wethouders.
14. De gemeente heeft toegezegd een Parkstadreserve te zullen aanleggen, te voeden met toekomstige erfpachtopbrengsten uit Nieuw West. Deze middelen zijn in primair bestemd voor de stadsdelen. Indien er een surplus resteert dan is dat voor de woningbouwcorporaties. Per 31 december 2007 waren er nog geen middelen in dit fonds aanwezig.

Afspraken over maatschappelijk goed

15. Artikel 13.1 van de raamovereenkomst geeft aan dat programma aan Maatschappelijk Vastgoed betrekking heeft op 92.245 m² bruto vloer oppervlak. Voor het realiseren van maatschappelijk vastgoed (voorzieningen voor onderwijs, sport, welzijn, kinderdagverblijven etc.) zijn de corporaties verantwoordelijk. De corporaties zullen voor eigen rekening en risico het programma maatschappelijk vastgoed ontwikkelen en realiseren, rekening houdende met huurprijzen en kwaliteitsniveaus. Over de waarde waartegen het maatschappelijk vastgoed tussen gemeente en corporatie wordt overgedragen vindt nog discussie plaats. En zijn er tot op heden nog geen concrete afspraken gemaakt over de overdacht van het maatschappelijk vastgoed.

Afspraken over projectvoorbereidingskosten en bureaunkosten bureau Koers Nieuw West

16. Op dit moment is er nog geen meerjarentotaaloverzicht opgesteld voor de projectvoorbereidingskosten en de kosten voor het bureau Koers Nieuw West. Over de kostenbudgetten en over de financiële dekking daarvan dienen nog besluiten te worden genomen.

6.2 Aanbevelingen

De rekenkamer doet bij deze eerste rapportage de volgende aanbevelingen aan de gemeenteraad voor de verbetering van het toezicht op de ontwikkelingen bij de stedelijke vernieuwingsoperatie in Nieuw West.

1. Verzoek het college van burgemeester en wethouders een integrale voortgangsrapportage voor Nieuw West op te stellen, waarmee inzicht wordt geboden in de doelen en financiële voortgang van het ontwikkelingsplan *Richting Parkstad 2015* en de raamovereenkomst *Integrale gebiedsontwikkeling Parkstad*.
2. Verzoek het college inzicht te geven in het besluit over de meetbare doelen voor het sociaal-economisch kopprogramma en de afspraken die zijn gemaakt om de voortgang van dit programma te monitoren.
3. Verzoek het college om de structuur van het Bestuurlijk Overleg Parkstad/Consortia en het Bestuurlijk Overleg Koers Nieuw West duidelijk te maken en bepaal daarbij welke besluiten door de bestuurlijke overleggen mogen worden genomen. Adviseer het college daarbij om alle programma's van het ontwikkelingsplan in beide bestuurlijke overleggen aan de orde te stellen. Regel daarbij tevens de controle op de uitvoering van de verschillende programma's van het ontwikkelingsplan.
4. Verzoek het college u te informeren over (1) wat in de praktijk de financiële en maatschappelijke gevolgen zijn van de overdracht van maatschappelijk vastgoed aan de corporaties en (2) hoe de maatregelen uitpakken die de gemeente treft ter bevordering van ondernemerschap in Nieuw West.
5. Verzoek het college zo snel mogelijk een oprichtingsbesluit en subsidieverordening vast te stellen voor het sociaal-economisch kopprogramma. Verzoek tevens het college om de taakverdeling vast te stellen tussen bureau Koers Nieuw West en de dienst Werk en Inkomen voor activiteiten op het gebied van werkgelegenheidsprojecten.

Bijlage 1 – Motie 649: Verzoek rekenkamer

X Gemeente Amsterdam
 X Gemeenteraad
 X Gemeenteblad
 X **Motie**

R

Jaar	2007
Afdeling	1
Nummer	649
Publicatiedatum	26 november 2007
Ingekomen onder	G
Ingekomen op	21 november 2007
Behandeld op	21 november 2007
Status	Aangenomen

Onderwerp

Motie van het raadslid mevr. Willemse c.s. inzake de Raamovereenkomst Parkstad en de Herziening Richting Parkstad 2015 (toetsing Rekenkamer Amsterdam).

Aan de Gemeenteraad

Ondergetekenden hebben de eer voor te stellen:

De Raad,

Gehoord de discussie over de voordrachten van het College van Burgemeester en Wethouders van 26 september 2007 inzake de Raamovereenkomst Parkstad (Gemeenteblad afd. 1, nr. 532) en de Herziening Richting Parkstad 2015 (Gemeenteblad afd. 1, nr. 533);

Overwegende:

dat de Raad een controlerende taak heeft bij de uitvoering door het College van Burgemeester en Wethouders van de Raamovereenkomst, de Herziening Richting Parkstad 2015 en Koers Nieuw West;

dat vorenstaande projecten hun weerga in Nederland en Europa niet kennen; dat er naast de periodieke controle en monitor vanuit de Raad ook een externe, onafhankelijke barometer noodzakelijk wordt geacht,

Besluit:

de Rekenkamer Amsterdam te verzoeken, een externe, onafhankelijke jaarlijkse barometer op te stellen.

De leden van de Gemeenteraad,

H.J.T. Willemse
M.P.G. van der Meer
A.H. van Drooge

R a

Bijlage 2 – Motie 651: Nieuw West

 Gemeente Amsterdam
 Gemeenteraad
 Gemeenteblad
 Motie

R

Jaar	2007
Afdeling	1
Nummer	651
Publicatiedatum	28 november 2007
Ingekomen onder	1
Ingekomen op	21 november 2007
Behandeld op	21 november 2007
Status	Aangenomen

Onderwerp

Motie van het raadslid de heer Bakker c.s. inzake de Herziening Richting Parkstad 2015 (Westelijke Tuinsteden).

Aan de Gemeenteraad

Ondergetekenden hebben de eer voor te stellen:

De Raad,

Gehoord de discussie over de voordracht van het College van Burgemeester en Wethouders van 25 september 2007 inzake de Herziening Richting Parkstad 2015 (Gemeenteblad afd. 1, nr. 533);

Overwegende:

dat de naam Parkstad bij de bewoners van Amsterdam nooit ingeburgerd is geraakt;
 dat er met wonen in de Westelijke Tuinsteden niets mis is;
 dat het sociaal programma Koers Nieuw West heet,

Besluit:

vanaf heden niet meer te spreken over Parkstad, maar over de Westelijke Tuinsteden dan wel Nieuw West.

De leden van de Gemeenteraad,

J.L. Bakker
 P.M. Buurma-Haltsma
 M.P.C. van der Meer

R a

Bijlage 3 – Geïnterviewde personen

Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties

- Dhr. H. van Harten (directeur)
- Mw. J. van Sloten (adviseur Nieuw West)

Bestuursdienst, Gemeente Amsterdam

- Dhr. M. Boekwijt (bestuursadviseur)

Bureau Koers Nieuw West

- Mw. C. Brinkhuis (programmaregisseur Koers Nieuw West)
- Mw. S. Sharadsingh (programmasecretaris)

Dienst Wonen, Gemeente Amsterdam

- Mw. H. Politiek (senior beleidsadviseur)
- Mw. C. Baeten (senior beleidsadviseur)

Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling, Gemeente Amsterdam

- Mw. I. Klaassen (senior financieel beleidsadviseur)
- Mw. L. Sloot (senior juridisch adviseur)
- Mw. M. Rohling (directie adviseur)
- Dhr. K. Lassing (financieel medewerker)

Dienst Onderzoek en Statistiek, Gemeente Amsterdam

- Dhr. J. Slot
- Mw. E. Lindeman

Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam

- Mw. H. Wildenberg (beleidsadviseur)
- Mw. A. Haaker (beleidsadviseur)

Stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer

- Dhr. E. Bouma (concern controller)
- Dhr. K. Mantiri (adviseur juridische zaken)

Stadsdeel Osdorp

- Dhr. J. van der Vliet (coördinator stedelijke vernieuwing)

Stadsdeel Slotervaart

- Dhr. Laernoes (interim coördinator stedelijke vernieuwing)

R a

Bijlage 4 – Geraadpleegde literatuur

Gemeente Amsterdam

- Bureau Parkstad, 'De Basis: Het sociaal ontwikkelingsprogramma van ParkStad 2001-2005', Maart 2001.
- Bureau Parkstad, 'Herziening Richting Parkstad 2015', augustus 2007.
- Bureau Parkstad, 'Een blik vooruit: discussienota', september 2005.
- Bureau Parkstad, 'Richting ParkStad 2015: Ontwikkelingsplan voor de vernieuwing van Amsterdam Nieuw West', uitgebreide samenvatting, december 2004
- Bureau Parkstad, 'Jaarrapportage ParkStad 2006', mei 2007.
- Bureau Parkstad, 'Jaarrapportage ParkStad 2005' februari 2006.
- Bureau Parkstad, 'Jaarrapportage ParkStad 2004' februari 2005 .
- Bureau Parkstad, 'Jaarrapportage ParkStad 2003'.
- Bureau Parkstad, 'Richting ParkStad 2015: Ontwikkelingsplan voor de vernieuwing', 15 februari 2001.
- Bureau Koers Nieuw West, 'Actielijnen Koers Nieuw West', 25 mei 2007.
- Dienst Onderzoek en Statistiek, 'Monitor Koers Nieuw West, Nulmeting', juni 2007.
- Dienst Onderzoek en Statistiek, Catalogus Amsterdamse Monitors 2004, maart 2004.
- Dienst Wonen / AFWC, Concept: 'Werken met de raamovereenkomst in Nieuw West', februari 2008.
- Notulen bestuurlijk overleg BOP/Con en Koers Nieuw West, 2007 – heden.
- Ontwikkelingsbedrijf Gemeente Amsterdam, 'LenteRAG 2007'.
- 'Raamovereenkomst: Integrale gebiedsontwikkeling Parkstad'.
- 'Oprichtingsbesluit Koers Nieuw West', september 2007.

R a

Bijlage 5 – Overzicht Vernieuwings- en uitwerkingsplannen

Deze bijlage geeft de vernieuwings- en uitwerkingsplannen weer die betrekking hebben op het ontwikkelingsplan ‘Richting ParkStad 2015’. In de bijlage is aangegeven welke vernieuwings- en uitwerkingsplannen vallen onder de nieuwe afspraken van de raamovereenkomst. Tevens laat de bijlage zien of het vernieuwings- of uitwerkingsplan al is vastgesteld, of het een primaatgebied betreft (gebied waar een woningcorporatie het meeste bezit heeft) en de fase wanneer het vernieuwings- of uitwerkingsplan wordt uitgevoerd.

Gebied	Valt onder raamovereenkomst	Vastgesteld	Primaatgebied ⁴³	Fase
BOS EN LOMMER				
<i>VP: Laan van Spartaan</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>1^e</i>
1. UP: Noordstrook	Nee	Ja		
2. UP: A10 Blok	Nee	Ja		
3. UP: Zuidoostkavel	Nee	Ja		
4. UP: Zuidwest/middenkavels	Nee	Ja		
<i>VP: Kolenkitbuurt</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>	<i>2^e</i>
5. UP Ringspoorzone	Nee	Ja		
6. UP: Zuidelijk Veld	Nee	Ja		
7. UP: Scholeneiland	Ja	Nee		
8. UP: Kolenkit Nannostraat	Ja	Nee		
9. UP: Akbarstraat	Ja	Nee		
<i>VP: Bos en Lommerplein</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>1^e</i>
GEUZENVELD- SLOTERMEER				
<i>VP: Buurt Ne9en</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>	<i>1^e</i>
10. UP: Grote U	Nee	Ja		
11. UP: Kleine U	Nee	Ja		
12. UP: Basiushof	Nee	Ja		
13. UP: Ripperdahof	Nee	Ja		
14. UP: Parkrand	Nee	Ja		
15. UP: CBR-terrein	Nee	Ja		
<i>VP: Geuzenbaan/Bakemabuurt</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>1^e</i>
<i>VP: Buurt 5</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>	<i>2^e</i>
16. UP: Confuciusbuurt	Nee	Ja		
17. UP: Slotermeerhof	Nee	Ja		
18. UP: J. de Loutercomplex	Ja	Nee		
19. UP: Burg. Roellstraat –	Ja	Nee		

⁴³ Gebied waarin de corporaties het meeste bezit hebben.

Gebied	Valt onder raamovereenkomst	Vastgesteld	Primaatgebied ⁴³	Fase
Noord				
20. UP: L. van Deijsselbuurt	Ja	Nee		
21. UP: Rousseau/De Kade	Ja	Nee		
<i>VP: Geuzenveld-Zuid</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>	<i>2^e</i>
22. UP: Bekemabuurt	Nee	Ja		
23. UP: Van Tjienbuurt	Nee	Ja		
24. UP: Dudokbuurt	Ja	Nee		
25. UP: Wegener Sleswijkbuurt	Ja	Nee		
<i>VP: Noordoever-Noorderhof</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Nee</i>	<i>3^e</i>
26. UP: Noorderhof	Nee	Nee ⁴⁴		
27. UP: deelgebied				
<i>VP: Slotermeer-Noord</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>3^e</i>
28. UP: deelgebied	Ja	Nee		
29. UP: deelgebied	Ja	Nee		
30. UP: deelgebied	Ja	Nee		
31. UP: deelgebied	Ja	Nee		
<i>VP: Slotermeer Zuid</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>3^e</i>
32. UP: deelgebied	Ja	Nee		
33. UP: deelgebied	Ja	Nee		
34. UP: deelgebied	Ja	Nee		
35. UP: deelgebied	Ja	Nee		
<i>VP: Eendrachtsparkbuurt</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>?</i>	<i>?</i>
36. UP: Eendrachtsparkbuurt	Nee	Nee ⁴⁵	?	
OSDORP				
<i>VP: Calandterrein</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>1^e</i>
<i>VP: De Punt</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>	<i>2^e</i>
37. UP: Hart Dijkgraafplein	Nee	Ja		
38. UP: De Punt Noord	Ja	Nee ⁴⁶		
<i>VP: Meer en Oever</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>	<i>1^e</i>
39. UP: Meer en Oever	Nee	Ja		
<i>VP: Osdorp Centrum</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Half</i>	<i>2^e</i>
40. UP: Stadsdeelkantoor	Nee	Nee ⁴⁷		
41. UP: Vastned locatie	Nee	Nee ⁴⁸		
42. UP: Landtong	Nee	Nee		

⁴⁴ Er ligt een concept uitwerkingsplan waarover overeenstemming is met het stadsdeel en de betrokken corporatie. Het uitwerkingsplan is gereed voor besluitvorming.

⁴⁵ Idem.

⁴⁶ Idem.

⁴⁷ Idem.

⁴⁸ Idem.

Gebied	Valt onder raamovereenkomst	Vastgesteld	Primaatgebied ⁴³	Fase
43. UP: Meervaart	Nee	Nee		
44. UP: Osdorpergracht	Nee	Nee		
45. UP: Osdorpplein	Nee	Nee		
46. UP: Plein Oost	Nee	Nee		
47. UP: Plein West	Nee	Nee		
48. UP: Plaskade	Nee	Nee		
49. UP: Ansijnflat	Nee	Nee		
50. UP: Suha buurt Zuidwest & Hoekenesgracht Zuid	Nee	Nee ⁴⁹		
51. UP: Suha buurt Oost	Nee	Nee ⁵⁰		
52. UP: Suha buurt Noord	Nee	Nee		
<i>VP: Osdorp Midden Noord</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>	<i>2^e</i>
53. UP: Vrankendijke	Nee	Ja		
54. UP: Reimerswaalbuurt	Ja	Nee ⁵¹		
55. UP: Hoekenes	Nee	Ja		
<i>VP: Wildemanbuurt</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>3^e</i>
56. UP: deelgebied	Ja	Nee		
57. UP: deelgebied	Ja	Nee		
58. UP: deelgebied	Ja	Nee		
59. UP: deelgebied	Ja	Nee		
<i>VP: Zuidwest Kwadrant</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>	<i>1^e</i>
60. UP: deelgebied A	Nee	Ja		
61. UP: deelgebied B	Nee	Ja		
62. UP: deelgebied C	Nee	Ja		
63. UP: deelgebied D2	Nee	Ja		
64. UP: deelgebied D1/D3	Nee	Nee ⁵²		
SLOTERVAART				
<i>VP: Lelylaan</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>2^e</i>
65. UP: Raamwerk Lelylaan	Nee	Ja		
66. UP: Andreasensemble	Nee	Ja		
67. UP: Stationslocatie	Nee	Ja		
68. UP: J. Toorop West	Nee	Nee		
69. UP: J. Toorop Oost	Nee	Nee		
70. UP: Trivium	Nee	Nee		
71. UP: Rembrandtparktorens	Nee	Nee		
72. UP: Het Podium	Nee	Nee		

⁴⁹ Idem.

⁵⁰ Idem.

⁵¹ Idem.

⁵² Idem.

Gebied	Valt onder raamovereenkomst	Vastgesteld	Primaatgebied ⁴³	Fase
73. UP: Nachwachttorens	Nee	Nee		
<i>VP: Lelylaan (tweede fase)</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>3^e</i>
74. UP: Deelgebied	Ja	Nee		
75. UP: Deelgebied	Ja	Nee		
76. UP: Deelgebied	Ja	Nee		
<i>VP: Overtoomse Veld</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>	<i>1^e/2^e</i>
77. UP: A10-Noordstrook (1 ^e fase)	Nee	Ja		
78. UP: A10-Noordstrook (2 ^e fase)	Ja	Nee		
79. UP: Huygenslocatie	Nee	Ja		
80. UP: Andresschoollocatie	Nee	Ja		
81. UP: Postjesweg Noord	Nee	Ja		
82. UP: Noordstrook	Ja	Nee		
83. UP: Middengebied Noord	Nee	Ja		
84. UP: Spoorstrook Noord	Ja	Nee		
85. UP: Spoorstrook Zuid	Ja	Nee		
86. UP: Middengebied Zuid	Ja	Nee		
87. UP: A10-strook Zuid	Ja	Nee		
88. UP: Allebéplein	Nee	Ja		
<i>VP: Slotervaart Noord</i>	<i>Ja</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>3e</i>
89. UP: Deelgebied	Ja	Nee		
90. UP: Deelgebied	Ja	Nee		
91. UP: Deelgebied	Ja	Nee		
92. UP: Deelgebied	Ja	Nee		
<i>VP: Staalmanplein/Delflandplein</i>	<i>Nee</i>	<i>Ja</i>	<i>Ja</i>	<i>2e</i>
93. UP: Hart Staalmanplein	Nee	Ja		
94. UP: Noordstrook	Nee	Ja		
95. UP: Hart Delflandplein	Nee	Ja		
96. UP: Zuidblok	Nee	Ja		
97. UP: Maassluisstraat	Ja	Nee		
98. UP: Westland	Ja	Nee		
99. UP Hoefijzer	Ja	Nee		
<i>VP: Vlaardingenlaan</i>	<i>Nee</i>	<i>Nee</i>	<i>Nee</i>	<i>3^e</i>
100. UP: Deelgebied	Nee	Nee		
101. UP: Deelgebied	Nee	Nee		
102. UP: Deelgebied	Nee	Nee		

Bijlage 6 – Werkwijze Rekenkamer Amsterdam

Inleiding

Voor het goede verloop van het onderzoek acht de Rekenkamer Amsterdam (verder: rekenkamer) het nodig de onderzochte partijen duidelijkheid te verstrekken over de werkwijze die we tijdens het onderzoek volgen. Op deze wijze willen we voorkomen dat er (onnodig) vertraging in de uitvoering van het onderzoek ontstaat.

Bevoegdheden Rekenkamer Amsterdam

Op grond van artikel 183 van de Gemeentewet heeft de rekenkamer de volgende bevoegdheden:

1. De rekenkamer is bevoegd alle documenten die berusten bij het gemeentebestuur te onderzoeken voor zover zij dat ter vervulling van haar taak nodig acht.
2. Het gemeentebestuur verstrekt desgevraagd alle inlichtingen die de rekenkamer ter vervulling van haar taak nodig acht.
3. Indien de zorg voor een administratie aan een derde is uitbesteed, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing op de administratie van de betrokken derde dan wel degene die de administratie in opdracht van die derde uitvoert.

In aanvulling hierop bepaalt artikel 184 van de Gemeentewet het volgende:

1. De rekenkamer heeft de in de volgende leden vermelde bevoegdheden ten aanzien van de volgende instellingen en over de volgende periode:
 - a. openbare lichamen en gemeenschappelijke organen ingesteld krachtens de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan de gemeente deelneemt, over de jaren dat de gemeente deelneemt in de regeling;
 - b. naamloze vennootschappen en besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid waarvan de gemeente meer dan vijftig procent van het geplaatste aandelenkapitaal houdt, over de jaren dat de gemeente meer dan vijftig procent van het geplaatste aandelenkapitaal houdt;
 - c. andere privaatrechtelijke rechtspersonen waaraan de gemeente of een derde voor rekening en risico van de gemeente rechtstreeks of middellijk een subsidie, lening of garantie heeft verstrekt ten bedrage van ten minste vijftig procent van de baten van deze instelling, over de jaren waarop deze subsidie, lening of garantie betrekking heeft.
2. De rekenkamer is bevoegd bij de betrokken instelling nadere inlichtingen in te winnen over de jaarrekeningen, daarop betrekking hebbende rapporten van hen die deze jaarrekeningen hebben gecontroleerd en overige documenten met betrekking tot die instelling die bij het gemeentebestuur berusten. Indien een of meer documenten ontbreken, kan de rekenkamer van de betrokken instelling de overlegging daarvan vorderen.
3. De rekenkamer kan, indien de documenten, bedoeld in het tweede lid, daartoe aanleiding geven, bij de betrokken instelling dan wel bij de derde die de administratie in opdracht van de instelling voert, een onderzoek instellen.

De rekenkamer stelt de raad en het College van haar voornemen een dergelijk onderzoek in te stellen in kennis.

Algemene werkwijze

De rekenkamer voert onafhankelijk onderzoek uit. Onder meer door middel van het toezenden van de onderzoeksopzet wordt het College geïnformeerd over het uit te voeren onderzoek. Volgens genoemd artikel in de Gemeentewet is formeel alleen het gemeentebestuur aanspreekpunt voor de rekenkamer. Om praktische redenen gaat de rekenkamer er van uit dat bij verzoeken om informatie aan gemeentelijke diensten en bedrijven de betreffende directeuren namens het gemeentebestuur handelen.

Bij ieder organisatieonderdeel van de gemeente dat betrokken wordt in het onderzoek, zal de hoogst ambtelijke verantwoordelijke bij aanvang van dit onderzoek op de hoogte worden gesteld. Dit is veelal de directeur van een dienst of bedrijf. De directeur zal worden gevraagd één of meer contactpersonen aan te wijzen voor het onderzoek van de rekenkamer.

Om een transparante en vlotte informatievoorziening te waarborgen zal de rekenkamer de verzoeken om informatie zoveel mogelijk gebundeld indienen bij de directeur of de aangewezen contactpersoon.

Werkwijze bij het opvragen van informatie, verkrijgen van fysieke toegang en interviews

Gelet op een efficiënte informatievoorziening zal de rekenkamer de gegevens en informatie benodigd voor het onderzoek, daar waar mogelijk, ontlenen aan reeds beschikbare documenten en bestanden. De rekenkamer streeft er naar haar onderzoek zo efficiënt mogelijk in te richten en alleen als het vanwege het onderzoek noodzakelijk is, een beroep te doen op de capaciteit van het betrokken organisatieonderdeel.

Indien daartoe aanleiding is verwacht de rekenkamer fysieke toegang te hebben tot organisatieonderdelen waartoe het onderzoek zich strekt. Dit om op een efficiënte manier interviews af te kunnen nemen, nadere vragen te kunnen stellen en ook fysieke waarneming te kunnen uitvoeren.

De rekenkamer wil snel en adequaat afspraken kunnen maken met functionarissen (bijvoorbeeld voor een interview). De af te spreken termijn voor een te houden gesprek zal dusdanig zijn, dat de functionaris zich nog voldoende zal kunnen voorbereiden. Bij het maken van een afspraak zal een aanduiding van het gespreksonderwerp worden gegeven. Op verzoek van de betrokkenen wordt een agenda van de besprekpunten vooraf toegestuurd. Op verzoek ontvangen ze tevens een kopie van de onderzoeksopzet. Van het gesprek zal indien daartoe aanleiding is een verslag worden gemaakt. Het gespreksverslag zal aan betrokkene voor commentaar worden voorgelegd.

Alle initiële verzoeken tot informatie worden aangemeld bij de directeur bij of de door hem/haar aangewezen contactpersoon. Dit geschiedt telefonisch, schriftelijk of per e-mail. Telefonische gedane verzoeken worden per e-mail bevestigd. Indien de ontvangen

informatie daartoe aanleiding geeft kan de rekenkamer ter verduidelijking rechtstreeks om nadere toelichting vragen.

Wederhoor

Het onderzoek leidt in eerste instantie tot een conceptnota van bevindingen. In het ambtelijk wederhoor wordt de verantwoordelijke leidinggevenden de gelegenheid geboden om commentaar te geven op feitelijke onjuistheden uit de conceptnota van bevindingen. De betrokken leidinggevenden krijgen in beginsel twee weken de tijd om schriftelijk op de conceptnota van bevindingen te reageren.

In het bestuurlijk wederhoor wordt de verantwoordelijke bestuurders de gelegenheid geboden tot een reactie op het concept van het eindrapport. Zij hebben eveneens een reactietermijn van in beginsel twee weken. De reactie van het College zal in het eindrapport worden opgenomen, eventueel voorzien van een reactie hierop van de rekenkamer (nawoord).

De behandeling van vertrouwelijke informatie

Uitgangspunt van de onderzoeken van de rekenkamer is dat deze leiden tot openbare onderzoeksrapportages. Een ander uitgangspunt is dat informatie verkregen of verzameld door de rekenkamer tijdens de uitvoering van het onderzoek voor de rekenkamer vertrouwelijk blijft en de rekenkamer hierover geen mededeling doet. Ter waarborging hiervan hebben alle medewerkers van de rekenkamer een geheimhoudingsverklaring ondertekend. Pas met het uitbrengen van de onderzoeksrapportage worden gegevens openbaar. Wel kan de rekenkamer de rekenkamercommissie van de gemeenteraad over de voortgang en het verloop van het onderzoek (procesinformatie) informeren.

Ten aanzien van het vermelden van persoonsnamen wordt een onderscheid gemaakt tussen verantwoordelijk bestuurders en ambtenaren. Bestuurders worden in voorkomende gevallen wel met naam genoemd. Ten aanzien van ambtenaren worden geen persoonsnamen vermeld, maar functiebenamingen.

In een aantal gevallen kan sprake zijn van de noodzaak om vertrouwelijke informatie in te winnen, bijvoorbeeld betrekking hebbend op persoonsgegevens, informatie van externe partijen bij de gemeente berustend of informatie die de gemeente zelf vertrouwelijk wenst te houden met het oog op externe partijen (informatie van belang voor marktpartijen). In die gevallen zal de rekenkamer bij openbaarmaking van de onderzoeksrapporten de nodige maatregelen treffen (bijvoorbeeld het opnemen van een vertrouwelijke bijlage bij de openbare rapportage).

Overigens zijn de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) en de Wet openbaarheid bestuur (Wob) onverkort van toepassing op de rekenkamer.

Slotopmerking

Indien de rekenkamer niet of onvoldoende informatie krijgt die zij uit oogpunt van het onderzoek nuttig en noodzakelijk acht, zal zij hiervan de betreffende directeur op de hoogte stellen. Indien het hieruit resulterende overleg niet tot een voor de rekenkamer werkbaar uitkomst leidt zal de rekenkamer dit opnemen met het College. Mocht ook dit tot een in de ogen van de rekenkamer onbevredigende uitkomst leiden dan stelt de rekenkamer de gemeenteraad op de hoogte, vertegenwoordigd door de rekenkamercommissie.

Bijlage 7 – Begrippenkader beoordeling doelen

In deze bijlage geeft aan welke definities de rekenkamer gebruikt bij het beoordelen van de doelen.

Tabel B.7.1 – Begrippenkader beoordeling doelen

Begrip	Omschrijving
Ambitie	Hierin geeft de gemeente een richting aan van wat zij wil bereiken.
Maatschappelijk effect	Een maatschappelijk effect is geformuleerd als ontwikkeling en maakt duidelijk welke verandering of situatie in de samenleving wordt gewenst. Op het bereiken van het maatschappelijke effect heeft de gemeente slechts beperkt invloed.
Hoofddoelstelling	Een hoofddoelstelling is ofwel geformuleerd als prestatiedoelstelling ofwel als effectdoelstelling. Effectdoelstellingen geven antwoord op de vraag wat willen we bereiken en prestatiedoelstellingen beantwoorden de vraag ‘wat gaan we daarvoor doen’.
Effectdoelstelling	Een doelstelling geformuleerd als een effect, geeft antwoord op de vraag ‘wat willen we bereiken’. Een effectdoelstelling is gericht op veranderingen in de samenleving. Vaak zijn er meerdere effectdoelstellingen geformuleerd die gezamenlijk een bijdrage leveren aan het behalen van het maatschappelijk effect. Bij een effectdoelstelling horen de indicatoren als effectdoelstellingen te zijn geformuleerd.
Indirecte effectdoelstelling	Een effectdoelstelling met een indirect effect betekent dat het behalen van de doelstelling niet voor 100% kan worden toegerekend aan de prestaties die de gemeente heeft geleverd.
Directe effectdoelstelling	Een effectdoelstelling met een direct effect is geformuleerd als doelstelling waarbij het effect van de geleverde prestatie na afloop kan worden gemeten.
Prestatiedoelstelling	Een doelstelling geformuleerd als een prestatie, geeft antwoord op de vraag ‘wat gaan we ervoor doen’. Een prestatiedoelstelling is gericht op de prestaties die de gemeente (centrale stad of stadsdeel) of corporaties gaan leveren.
Formulering	Het doel is duidelijk geformuleerd als maatschappelijk effect, effectdoelstelling (direct of indirect) of als prestatiedoelstelling.
Consistent	Het geformuleerde doel sluit aan bij het doel dat wordt beoogd op een hoger niveau.
Specifiek	de doelstelling is concreet geformuleerd. Het is duidelijk welke prestaties of effecten worden beoogd en op welke doelgroep het beleid zich richt. Bij de beoordeling moeten ook de indicatoren worden betrokken wel/niet hier meenemen.
Meetbaar	In de doelstelling of bij de indicatoren is de huidige situatie (nulmeting) en streef waarde aangegeven.
Tijdgebonden	De doelstelling/streefwaarde is voorzien van een tijdpad met tussendoelen en een einddatum.

Consistent	gekozen indicatoren sluiten aan bij de doelstelling.
Volledig	de indicatoren geven gezamenlijk een goed beeld van de te bereiken doelstelling.

Bijlage 8 – Ambities en doelen Richting Parkstad 2015

In het ontwikkelingsplan Richting Parkstad 2015 zijn ambities geformuleerd voor Parkstad in 2015. Onderstaande tabel geeft een samenvatting van de ambities uit het ontwikkelingsprogramma.

Tabel B.8.1 – Ambities Richting Parkstad 2015

Ambitie	Formulering	Consistent	Specifiek	Meetbaar	Tijdgebonden
<i>Vernieuwd imago</i>					
Parkstad is een nieuw centrum in de regio. Het nieuwe centrum biedt bijzondere recreatiemogelijkheden, attracties en winkelmogelijkheden met een eigen profiel;	Ambitie	Nb	Nee	Nee	Nee
Imago van Parkstad wordt versterkt door zeer afwisselende woon- en werkmilieus, ingebed in de royale aanwezigheid van groen en water, van een kwalitatief hoog niveau;	Ambitie	Nb	Nee	Nee	Nee
Parkstad is uitstekend bereikbaar voor alle soorten verkeer.	Ambitie	Nb	Nee	Nee	Nee
<i>Sociaal kleurrijk</i>					
Veel van de huidige bewoners blijven wonen in Nieuw West, er komen ook nieuwe inwoners bij;	Effect	Nb	Nee	Nee	Nee
Het inwonertal blijft schommelen rond huidig niveau;	Effect	Nb	Nee	Ja	Nee
Meer variatie in de sociaal-economische positie van inwoners;	Effect	Nb	Nee	Nee	Nee
Het aanbod van woningen speciaal geschikt voor ouderen met een combinatie van service en zorg is sterk verbeterd;	Prestatie	Nb	Nee	Nee	Nee
Sociaal-economische positie van inwoners is goed. De meeste mensen beschikken over een voldoende startkwalificatie qua taalbeheersing, basisopleiding en werk- of zijn op een andere manier sociaal actief.	Effect	Nb	Nee	Nee	Nee
<i>Meer soorten werk in de wijk</i>					
Met de nieuwe verscheidenheid aan werkmilieus biedt Nieuw West een grotere variatie aan soorten werkgelegenheid.	Effect	Nb	Nee	Nee	Nee
<i>Woonmilieus voor elke beurs</i>					
Parkstad biedt een rijker spectrum aan woonmilieus.	Ambitie	Nb	Nee	Nee	Nee
<i>Ruimtelijk beeld</i>					
Zowel het stedelijk karakter van Nieuw West als het groene karakter zijn beiden sterker geworden;	Ambitie	Nb	Nee	Nee	Nee

Ambitie	Formulering	Consistent	Specifiek	Meetbaar	Tijdgebonden
In alle vernieuwingsprojecten is met grote zorgvuldigheid gelet op de inrichting van de openbare ruimte, voortdurend rekening houdend met veiligheid en beheer.	Ambitie	Nb	Nee	Nee	Nee

Per programma (sociale vernieuwing, economische vernieuwing, vernieuwing van het wonen, ruimtelijke vernieuwing en milieu) zijn in Richting Parkstad 2015 doelen opgenomen. De rekenkamer heeft in onderstaande tabel de doelen uit de tekst opgenomen en beoordeeld. Of deze doelen consistent zijn is beoordeeld door te kijken of het doel aansluit bij een van de in Richting Parkstad 2015 opgenomen ambities.

Tabel B.8.2 – Doelen Richting Parkstad per programma

Doel	Formulering	Consistent	Specifiek	Meetbaar	Tijdgebonden
<i>Sociale Vernieuwing</i>					
Plan opstellen met daarin de behoefte aan gebouwde voorzieningen voor de langere termijn;	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Kwaliteit van de bestaande woningen voor ouderen en gehandicapten moet omhoog;	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Meer variatie aanbrenge in woonvormen voor ouderen en gehandicapten;	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Opbouwen van een netwerk van buurtsteunpunten en multifunctionele centra. Deze centra bieden plaats aan (para)medische diensten, dag- en kinderopvang, maaltijdvoorziening, alarmdiensten en ontspanningsactiviteiten;	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Er komen 6.000 woningen en 25 multifunctionele centra voor ouderen en gehandicapten;	Prestatie	Ja	Ja	Ja	Nee
Jongerenwerk en jeugdbeleid is gericht op het tegengaan van vroegtijdige schooluitval, werkloosheid en criminaliteit en/of curatieve maatregelen;	Prestatie	Nee	Nee	Nee	Nee
Positie van allochtonen verbeteren door het mobiliseren van de eigen kracht;	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Gevarieerde woon- en werkgebieden met een betere kwaliteit, waardoor de wijk weer aantrekkelijk is om er te komen wonen.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee

Doel	Formulering	Consistent	Specifiek	Meetbaar	Tijdsgebonden
Langdurig werklozen weer in de maatschappij laten participeren om daarmee sociaal isolement te voorkomen;		Ja	Nee	Nee	Nee
In ieder vernieuwingsgebied worden een of meer kleinschalige sportveldjes aangelegd van minimaal 35 x 35 meter (zgn. Johan Cruijff veldjes).	Prestatie	Nee	Ja	Ja	Nee
<i>Economische Vernieuwing</i>					
Osdorp Centrum ontwikkelen tot 'Kloppend Hart' van Nieuw West;	Ambitie	Ja	Nee	Nee	Nee
Ontwikkelen van leisure	Prestatie	Nee	Nee	Nee	Nee
Begeleidingstrajecten koppelen aan (nieuw) te realiseren bedrijfsverzamelgebouwen.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Realiseren van 100 bedrijfsunits in Nieuw West voor startende en doorstartende ondernemers.	Prestatie	Ja	Ja	Ja	Nee
<i>Vernieuwing van het wonen</i>					
Uitbreiding van het aantal woningen met 20%;	Prestatie	Ja	Nee	Ja	Nee
Forse verhoging van het aantal koopwoningen;	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
45% van de woningen is straks onder de huursubsidieregrens;	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
De woningvoorraad beter toesnijden op de woonwensen;	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Realiseren van grotere woningen in Nieuw West, o.a. doordat voor sociale huurwoningen geldt dat de gebruiksoppervlak minimaal 85m ² bedraagt.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
<i>Ruimtelijke Vernieuwing</i>					
Grotere diversiteit aan leefmilieus;	Ambitie	Ja	Nee	Nee	Nee
Kwaliteit van de openbare ruimte moet fors omhoog;	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
<i>Milieu</i>					
Bij bouwen langs de A10 wordt rekening gehouden met de geluidhinder, luchtverontreiniging en veiligheidsrisico's;	Prestatie	Nee	Nee	Nee	Nee
Energiebesparing van 40 tot 50% door energiezuinige renovatie en aanleg van stadsverwarming;	Prestatie	Nee	Ja	Ja	Nee
Nieuwbouw van woningen wordt uitgevoerd volgens de Basiskwaliteit Woningbouw Amsterdam (BWA);	Prestatie	Nee	Ja	Nee	Nee
Duurzame en ecologische inrichting van de openbare ruimte.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee

R a

Bijlage 9 – Doelen De Basis

Het programma sociale vernieuwing uit Richting Parkstad 2015 is nader uitgewerkt in het sociaal ontwikkelingsprogramma Parkstad 2001-2015 'De Basis'. In dit programma staan veel doelen verwoord voor de sociale ontwikkeling van Parkstad. In onderstaande tabel zijn deze doelen opgenomen en beoordeeld op formulering, consistentie, specificiteit, meetbaarheid en tijdsgebondenheid. In onderstaande tabel zijn de hoofddoelen van het beleid *cursief en vet* weergegeven. De subdoelen zijn daaronder opgenomen. De consistentie van de hoofddoelen is beoordeeld door te beoordelen of deze aansluiten bij de ambities van 'Richting Parkstad 2015'. De consistentie van de subdoelen is beoordeeld aan de hand van de hoofddoelen van het sociaal ontwikkelingsprogramma.

Tabel B.9.1 – Doelen uit De Basis: het sociaal ontwikkelingsprogramma van Parkstad 2001 - 2015

Doel	Formulering	Consistentie	Specifiek	Meetbaar	Tijdsgebonden
<i>Vergroten van de ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren.</i>	Ambitie	Ja	Nee	Nee	Nee
Voorkomen van taalachterstand bij jonge kinderen	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Verbeteren van de leerprestaties van leerlingen op de basisschool	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Een aanbod van vrijetijdsactiviteiten dat beter aansluit bij de belevingswereld van de jongeren	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Verhogen van het percentage jongeren dat met een beroepskwalificatie de school verlaat.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Verbeteren van de toegankelijkheid van de hulpverlening voor ouders en kinderen	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Verbeteren van het aanbod aan opvoedingsondersteuning	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Voorkomen van een digitale tweedeling	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Beheersen en beperken van de overlast van de criminaliteit van jongeren.	Prestatie	Nee	Nee	Nee	Nee
<i>Ouderen: zo lang mogelijk zelfstandig wonen door het aanbod aan diverse woonvormen te vergroten en te combineren met diensten en zorg.</i>	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Forse uitbreiding van het aantal woonprojecten voor ouderen. Aanpasbaar bouwen.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Verbreden van het aanbod aan verschillende woonmilieus voor ouderen.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Vergroten van het aantal bijzondere projecten voor groepen die extra zorg nodig hebben.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Vergroten van het aanbod aan zorg en welzijnsdiensten en	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee

Doel	Formulering	Consistentie	Specifiek	Meetbaar	Tijdsgebonden
die in de directe woonomgeving van ouderen te situeren.					
Verbeteren van de kwaliteit van de woningen voor ouderen.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Modernisering van de kwaliteit van de woningen voor ouderen.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
<i>Bevorderen van de integratie en participatie van migranten.</i>	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Vergroten van het aanbod aan taallessen en daarmee het bevorderen van de zelfredzaamheid van allochtonen.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Verbeteren van de ouderparticipatie door de betrokkenheid van de allochtone ouders bij de school te vergroten.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Stimuleren van de participatie in de politieke besluitvorming op stadsdeelniveau en bij maatschappelijke instellingen.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Instellingen en voorzieningen voor migranten meer toegankelijk maken	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Vergroten van kansen op werk.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
<i>Vergroten van de werkgelegenheid en sociale activering.</i>	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Daling van de werkloosheid van 12 naar 10%.	Effect	Ja	Nee	Ja	Nee
Doorbreken van het isolement bij langdurig werklozen.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Bevorderen van de sociale activering van mensen die niet meer kunnen werken.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Optimalisering van het flankerend beleid, zoals voldoende kinderopvang, scholing en training.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Betere afstemming van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt zodat lokaal arbeidspotentieel optimaal wordt benut.	Effect	Ja	Nee	Nee	Nee
Verminderen van de concentratie van de werkloosheid in sommige buurten.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
<i>Verbeteren van de veiligheid van een schone en mooie woonomgeving.</i>	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Neer
Verbeteren van het toezicht op de openbare ruimte	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Optimaliseren van de sluitende aanpak van criminele jongeren	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Voorkomen van herhaling van slecht gedrag	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Intensiveren van het beheer van de openbare ruimte	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Realiseren van een kwalitatief hoogwaardige openbare	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee

Doel	Formulering	Consistentie	Specifiek	Meetbaar	Tijdsgebonden
ruimte.					
<i>Bevorderen van de sportparticipatie.</i>	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
De ontwikkeling van een samenhangende visie waarbij de positionering van de diverse sportcomplexen in beeld wordt gebracht.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Vergroten van de toegankelijkheid van sportvoorzieningen voor ouderen en gehandicapten.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Vergroten van de mogelijkheid voor sportbeoefening in de buurt	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Verbeteren van de ondersteuning van sportverenigingen.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
<i>Verbeteren van de voorzieningen, de zorg en de maatschappelijke dienstverlening.</i>	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Betere aansluiting tussen vraag en aanbod van de voorzieningen	Effect	Ja	Nee	Nee	Nee
Beperken van de wachtlijsten voor voorzieningen zoals kinderopvang en muziekscholen.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Voorzieningen moeten meer toegankelijk zijn voor allochtone bewoners	Effect	Ja	Nee	Nee	Nee
Verbeteren van de accommodaties waarin veel voorzieningen zijn gevestigd.	Prestatie	Ja	Nee	Nee	Nee
Gezondheidsvoorzieningen en maatschappelijke dienstverlening worden zoveel mogelijk geconcentreerd op pleinen en knooppunten van openbaar vervoer.	Effect	Ja	Nee	Nee	Nee

R a

Bijlage 10 – Doelen Jaarrapportages 2003, 2004, 2005 en 2006

Bureau Parkstad heeft in 2003, 2004, 2005 en 2006 steeds een jaarrapportage opgesteld met daarin opgenomen de beoogde doelen voor Parkstad 2015. In deze jaarrapportages waren ook indicatoren opgenomen aan de hand waarvan gekeken werd of de doelen werden gerealiseerd. In onderstaand overzicht heeft de rekenkamer een oordeel gegeven over de hierin geformuleerde doelen en heeft daarbij de indicatoren betrokken. In onderstaande tabel heeft de rekenkamer ook de gewijzigde doelen opgenomen zoals die zijn vastgesteld bij de Herziening Richting Parkstad 2015. Deze zijn in *blauw cursief* aangegeven. Daarnaast heeft de rekenkamer bekeken welke indicatoren nu gehanteerd zullen worden nadat de raamovereenkomst is vastgesteld. Hierbij moet wel worden aangetekend dat veel van deze indicatoren op dit moment nog niet bekend zijn.

Tabel B.10.1 – Doelen en indicatoren programma sociale vernieuwing uit jaarrapportages Bureau Parkstad

Programma: Sociale Vernieuwing	
Doelstelling	Indicatoren uit jaarrapportages bureau Parkstad
1. Verbeteren ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren	<ul style="list-style-type: none"> Aantal brede scholen Aantal voorscholen
Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Prestatie Consistent: Ja Volledig: Nee
2. Verhogen van het aantal jongeren dat met een beroepskwalificatie de school verlaat.	<ul style="list-style-type: none"> Aantal jongeren met startkwalificatie Aantal voortijdig schoolverlaters Hoogte eindtoets basisonderwijs (CITO)
Formulering: Direct effect Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Effect Consistent: Ja Volledig: Ja
3. Beheersen en beperken overlast of criminaliteit van jongeren	<ul style="list-style-type: none"> Aantal Haltafdoeningen Aantal jeugdgroepen
Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Effect Consistent: Ja, redelijk Volledig: Nee
4. Vergroten van de veiligheid en leefbaarheid in Nieuw West	<ul style="list-style-type: none"> Objectieve veiligheid Subjectieve veiligheid (zie jaarrapportage 2004, wel indicatoren voor leefbaarheid: rapportcijfers voor betrokkenheid van buurtbewoners bij de buurt, wijze waarop verschillende groepen bewoners met elkaar omgaan, overlast van burens, overlast van andere groepen bewoners en rapportcijfers over de inrichting van de woonomgeving)

Formulering: Effect Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Consistent: Ja, voor veiligheid, leefbaarheid beperkt Volledig: Nee
5. Uitbreiding van het aantal taallessen	• Aantal taallessen
Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Prestatie Consistent: Ja Volledig: Ja
6. Afname van de werkloosheid in Nieuw West	• Aantal werklozen
Formulering: Effect Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Effect Consistent: Ja Volledig: Nee
7. Bevorderen van de maatschappelijke participatie	• Aantal mensen dat deelneemt aan maatschappelijke participatie trajecten (DWI)
Formulering: Effect Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Direct effect Consistent: Ja Volledig: Nee
8. Verbetering van het aanbod van welzijnsvoorzieningen (streven = 92.000 m2)	• Aantallen vierkante meters welzijnsvoorzieningen
Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Ja Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: prestatie Consistent: beperkt Volledig: Ja
9. Vergroten van de sportmogelijkheden in de buurt	• Realiseren van een kleinschalig sportveld per vernieuwingsgebied
Formulering: Direct effect Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Formulering: prestatie Consistent: Ja Volledig: Ja, kan

Tabel B.10.2 – Doelen en indicatoren programma economische vernieuwing uit jaarrapportages Bureau Parkstad

Programma: Economische Vernieuwing	
Doelstelling	Indicator uit jaarrapportage bureau Parkstad
1. Meer ruimte voor economische functies	<ul style="list-style-type: none"> • 346.000m² voor kantoren, bedrijven, winkels en leisure (doel 2006) • 150.000 m² kleinschalige kantoren en bedrijven • Realiseren van kleinschalige bedrijfsverzamelgebouwen
Formulering: Ambitie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Gedeeltelijk Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Prestatie Consistent: Ja Volledig: Nee
2. Stimuleren van zelfstandig ondernemerschap	<ul style="list-style-type: none"> • Realiseren van 100 bedrijfsunits in bedrijfsverzamelgebouwen voor startende of doorstartende ondernemers
Formulering: Direct effect Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Ja Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Prestatie Consistent: Gedeeltelijk Volledig: Nee
3. Realiseren van een duidelijk hoofd winkel/ en uitgaanscentrum (kloppend hart).	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiding van Osdorpplein met 4.250 tot 6750 m² leisure • 4.000 tot 6.000 m² hotelruimte • 1.750 tot 3.250 m² overige horeca • 6.000 tot 16.500 m² winkels • Indicator: (objectieve graadmeter is analyse koopstromen)
Formulering: Direct effect Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Prestatie Consistent: Ja Volledig: Ja.
4. Versterking van het imago van Nieuw West als vestigingsgebied	<ul style="list-style-type: none"> • Verhuisbewegingen van bedrijven
Formulering: Ambitie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Effect Consistent: Ja Volledig: Nee
<i>Herziening Parkstad: Het huidige programma economisch vastgoed blijft gehandhaafd.</i>	
<i>Herziening Parkstad: Minder bedrijf- en kantoorruimte in plinten en meer in verzamelgebouwen.</i>	
<i>Herziening Parkstad: Voor starters komt er meer goedkope kleinschalige bedrijfsruimte.</i>	

Tabel B.10.3 – Doelen en indicatoren programma wonen uit jaarrapportages Bureau Parkstad

Programma: Wonen	
Doelstelling	Indicator uit jaarrapportages bureau Parkstad
1. Bouwen van 24.000 nieuwe woningen in de vernieuwingsgebieden, waarbij een netto toevoeging van 11.000 woningen wordt gerealiseerd (<i>Herziening Parkstad 2015: toename van het aantal woningen in de vernieuwingsgebieden met 9.000 à 15.000</i>).	<ul style="list-style-type: none"> • oplevering van woningen • start bouw van woningen • gesloopte woningen
Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Ja Meetbaar: Ja Tijdgebonden: Ja of Nee	Soort indicator: Prestatie Consistent: Ja Volledig: Ja
2. In 2015 bestaat de woningvoorraad voor 45% uit sociale huurwoningen, 15 % dure huur en 40% koopwoningen. De totale woningvoorraad zal een omvang hebben van 65.000 woningen. (<i>Herziening Richting Parkstad 2015: De woningvoorraad in Nieuw West komt na de vernieuwingsoperatie uit op 67.600 tot 73.600 woningen</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Hoeveelheid sociale huur in nieuwbouw • Verkoop sociale huurwoningen • Omzetting van sociale huur naar dure huur
Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Ja Meetbaar: Ja Tijdgebonden: Ja of Nee	Soort indicator: Prestatie Consistentie: Ja Volledigheid: Nee (ontbreekt percentages dure huur en koopwoningen en totale woningvoorraad op moment x).
3. Voldoende woningaanbod voor de middengroepen	
Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: --- Consistent: --- Volledig: ---
4. Creëren van een aantrekkelijk woningaanbod	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal verkochte nieuwbouw woningen, uitgesplitst naar type woningen (grondgebonden woningen, eengezinswoningen, appartementen, duurdere appartementen) • Gemiddeld gebruiksoppervlak per woning bedraagt 85m²
Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Direct effect en prestatie Consistent: Ja Volledig: Nee
5. Verkoop van 3.500 bestaande sociale huurwoningen (<i>Herziening Richting Parkstad 2015, aantal van 3.500 sociale huurwoningen blijft gehandhaafd, maar kan worden verhoogd tot 6.094 woningen</i>).	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal verkochte sociale huurwoningen, uitgesplitst naar woningtype (eengezinswoningen, portieketagewoningen)
Formulering: Prestatie	Soort indicator: Prestatie

Programma: Wonen	
Doelstelling	Indicator uit jaarrapportages bureau Parkstad
Consistent: Ja Specifiek: Ja Meetbaar: Ja Tijdgebonden: Ja	Consistent: Ja Volledig: Ja
6. Geslaagde herhuisvesting is een voorwaarde voor de vernieuwingsoperatie	<ul style="list-style-type: none"> • Tevredenheidsonderzoeken herhuisvesting, naleving sociaal plan • Aantal huishoudens dat wegens sloop of renovatie een woning zoekt
Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: Effect Consistent: Ja Volledig: Nee (bijvoorbeeld geen indicator voor het aantal huishoudens dat daadwerkelijk geherhuisvest is).
7. Vergroten van het aanbod aan bijzondere (zorg)woningen tot 6.000 woningen. 8. Realiseren van specifieke voorzieningen voor ouderen en gehandicapten zodat ze zelfstandig kunnen blijven wonen. In 2015 zijn er 25 dienstencentra waarin zorg wordt gecombineerd met andere welzijnsfuncties.	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal bestaande zorgwoningen • Aantal gebouwde zorgwoningen • Aantal opgeleverde zorgwoningen • → monitor: door Dienst Wonen , inventarisatie naar bestaande aanbod zorgwoningen. Monitor wordt jaarlijks uitgevoerd. • Aantal dienstencentra
Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Redelijk Meetbaar: Ja Tijdgebonden: Ja Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Ja Meetbaar: Ja Tijdgebonden: Ja	Soort indicator: Prestatie Consistent: Ja Volledig: Ja Soort indicator: Prestatie Consistent: Ja Volledig: Nee

Tabel B.10.4 – Doelen en indicatoren programma ruimtelijk en milieu uit jaarrapportages Bureau Parkstad

Programma: Ruimtelijk en Milieu	
Doelstelling	Indicatoren uit de jaarrapportages Bureau Parkstad
<p>1. Er moet een grote diversiteit aan leefmilieus komen zodat een voor velen aantrekkelijk woon- en werkgebied ontstaat. <i>(Herziening richting Parkstad 2015: vermindering van het aantal leefmilieus. Na de herziening is sprake van drie leefmilieus met een verschillend type bebouwing en mate van verdichting: ‘stedelijk gemengd’, ‘groenstedelijk’ en ‘stedelijk grondgebonden’)</i></p>	<p>Geen indicatoren vermeld, wel is in de jaarrapportages een toelichting gegeven op de stand van zaken voor deze doelstelling.</p>
<p>Formulering: Ambitie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee</p>	<p>Soort indicator: N.v.t. Consistent: N.v.t. Volledig: N.v.t.</p>
<p>2. Het verbeteren en versterken van de hoofdgroenstructuur en het leveren van een kwaliteitsimpuls stadsdeelgroenstructuur als kenmerkende kwaliteit van de Westelijke Tuinsteden. <i>(Herziening richting Parkstad 2015: toekomstige ingrepen moeten voldoen aan een integrale netwerkkaart, hierdoor blijft de ruimtelijke hoofdstructuur in tact).</i></p>	<p>Geen indicatoren vermeld, wel is in de jaarrapportages een toelichting gegeven op de stand van zaken voor deze doelstelling.</p>
<p>Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee</p>	<p>Soort indicator: N.v.t. Consistent: N.v.t. Volledig: N.v.t.</p>
<p>1. Verbeteren van ecologische structuur, vaarverbindingen en waterplekken, als ook de kenmerkende kwaliteit van de waterstructuur versterken.</p>	<p>Geen indicatoren vermeld, wel is in de jaarrapportages een toelichting gegeven op de stand van zaken voor deze doelstelling.</p>
<p>Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee</p>	<p>Soort indicator: N.v.t. Consistent: N.v.t. Volledig: N.v.t.</p>
<p>2. Aansluiting van profielen van wegen en beplanting zodat doorgaande routes herkenbaar zijn.</p>	<p>Geen indicatoren vermeld, wel is in de jaarrapportages een toelichting gegeven op de stand van zaken voor deze doelstelling.</p>
<p>Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee</p>	<p>Soort indicator: N.v.t. Consistent: N.v.t. Volledig: N.v.t.</p>
<p>3. Zorgen voor een goede bereikbaarheid van en in Nieuw West.</p>	<p>Geen indicatoren vermeld, wel is in de jaarrapportages een toelichting gegeven op de stand van zaken voor deze doelstelling.</p>

Programma: Ruimtelijk en Milieu	
Doelstelling	Indicatoren uit de jaarrapportages Bureau Parkstad
Formulering: Ambitie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: N.v.t. Consistent: N.v.t. Volledig: N.v.t.
4. Wensbeeld toekomst A10 West realiseren	Geen indicatoren vermeld, wel is in de jaarrapportages een toelichting gegeven op de stand van zaken voor deze doelstelling.
Formulering: Ambitie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: N.v.t. Consistent: N.v.t. Volledig: N.v.t.
5. Het bevorderen en stimuleren van de ruimtelijke kwaliteit	Geen indicatoren vermeld, wel is in de jaarrapportages een toelichting gegeven op de stand van zaken voor deze doelstelling.
Formulering: Prestatie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: N.v.t. Consistent: N.v.t. Volledig: N.v.t.
6. Streven naar vermindering van de milieubelasting en verbetering van de woonomgeving.	Geen indicatoren vermeld, wel is in de jaarrapportages een toelichting gegeven op de stand van zaken voor deze doelstelling.
Formulering: Ambitie Consistent: Ja Specifiek: Nee Meetbaar: Nee Tijdgebonden: Nee	Soort indicator: N.v.t. Consistent: N.v.t. Volledig: N.v.t.

R a

Bijlage 11 – Doelen Sociaal Economisch Kopprogramma

Met de Herziening Richting Parkstad is geconstateerd dat de resultaten op het sociaal-economische programma ver achterbleven bij het fysieke programma. Om hier verandering in te brengen is besloten een sociaal-economisch kopprogramma te ontwikkelen dat ervoor moet zorgen dat de positie van de bewoners van Nieuw West op Normaal Amsterdams Peil komt.

Sociaal-Economisch Kopprogramma

Het doel van Koers Nieuw West is om de maatschappelijke positie van alle bewoners in Nieuw West binnen tien jaar op een Normaal Amsterdams Peil te krijgen, dat wil zeggen dat zij dezelfde sociaal-economische positie bereiken als de gemiddelde inwoner van Amsterdam.

Om te toetsen of deze doelstelling gehaald wordt is door de Dienst Onderzoek en Statistiek in de zomer van 2007 een nulmeting uitgevoerd. In onderstaande tabel staan de thema's opgenomen die vallen onder dit sociaal-economisch kopprogramma en zijn de indicatoren vermeld die in de monitor Koers Nieuw West zijn opgenomen.

Tabel B.11.1 – Indicatoren Nulmeting Koers Nieuw West behorende bij sociaal-economisch kopprogramma

Nulmeting Koers Nieuw West	
Thema	Indicator
Economisch Meedoen	<ul style="list-style-type: none"> • Werkgelegenheid • Werkloosheid • Ondernemers • Gemiddeld inkomen • Armoede
Vooruitkomen jongeren tot 23 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Jongeren met startkwalificatie • Relatief verzuim Amsterdamse leerplichtigen • Sportdeelname • Gezondheid • Jeugdwerkloosheid • Minimahuishoudens • Meedoen/voornaamste bezigheden
Vooruitkomen man + vrouw > 23 jaar	<ul style="list-style-type: none"> • Eenoudergezinnen • Werkloosheid • Sportdeelname • Maatschappelijke achterstand 65+ • Taalbeheersing • Gezondheid • Participatie
Vooruitkomen: Kinderen tot 12 jaar (Kinderen Eerst)	<ul style="list-style-type: none"> • Gezondheid • Onderwijsresultaten • Sportdeelname • Armoede • Taalbeheersing/voorschool • Brede scholen
Ontmoeten in leefbare buurt	<ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid en leefbaarheid

Nulmeting Koers Nieuw West	
Thema	Indicator
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Subjectieve veiligheidsindex ○ Objectieve veiligheidsindex • Sociale cohesie • Contact met buren • Thuis voelen in buurt • Tevredenheid buurtaspecten • Sociaal isolement • Segregatie • Verhuizingen in en om Amsterdam • Woningen • Leefsituatiescore

Bijlage 12 – Beschikbare monitorinformatie

Tabel B.12.1 – Monitorinformatie per vernieuwingsprogramma Richting Parkstad 2015

Programma	Monitorinformatie
Sociaal	Voor het inwerkingtreden van de raamovereenkomst werd hierover in de jaarrapportage die door Bureau Parkstad werd opgesteld gerapporteerd. Na het inwerkingtreden van de raamovereenkomst is onduidelijk welke partij in de gaten houdt of de doelen uit het sociale vernieuwingsprogramma 'Richting Parkstad 2015' en het sociaal ontwikkelingsprogramma 'De Basis' worden behaald.
Economie	Voor het inwerkingtreden van de raamovereenkomst werd hierover in de jaarrapportage die door Bureau Parkstad werd opgesteld gerapporteerd. Na het inwerkingtreden van de raamovereenkomst is onduidelijk welke partij in de gaten houdt of de doelen uit het economische vernieuwingsprogramma 'Richting Parkstad 2015' worden behaald.
Wonen	Voor het inwerkingtreden van de raamovereenkomst werd hierover in de jaarrapportage die door Bureau Parkstad werd opgesteld gerapporteerd. Na het inwerkingtreden van de raamovereenkomst geldt de afspraak dat woningcorporaties verantwoordelijk zijn voor het opleveren van monitorgegevens over de volgende onderdelen: <ul style="list-style-type: none"> • Woningvoorraad • Maatschappelijk vastgoed • Economisch vastgoed De corporaties hebben deze taak overgedragen aan de Amsterdamse Federatie van Woningcorporaties (AFWC). Een rapportage hierover wordt op 11 juni 2008 gepubliceerd door de AFWC.
Ruimtelijk en Milieu	Voor het inwerkingtreden van de raamovereenkomst werd hierover in de jaarrapportage die door Bureau Parkstad werd opgesteld gerapporteerd. Na het inwerkingtreden van de raamovereenkomst is onduidelijk welke partij in de gaten houdt of de doelen uit het ruimtelijke vernieuwingsprogramma en het onderdeel milieu uit 'Richting Parkstad 2015' worden behaald.
Sociaal-Economisch kopprogramma	Dit programma is na het inwerkingtreden van de raamovereenkomst aan het bestaande programma toegevoegd. In de raamovereenkomst is opgenomen dat de gemeente zorg moet dragen voor meetbare doelen voor het sociaal-economisch kopprogramma en dat de gemeente moet zorgen voor een monitor om het realiseren van deze doelen te kunnen toetsen. Door de Dienst Onderzoek en Statistiek is in de zomer van 2007 een nulmeting uitgevoerd met betrekking tot het hoofddoel van het sociaal-economisch kopprogramma. Op dit moment zijn de meetbare doelen voor het sociaal-economisch kopprogramma nog niet geformuleerd en zijn er daarom ook nog geen vervolgspraken gemaakt met de Dienst Onderzoek en Statistiek over het uitvoeren van vervolgmetingen. Het is de bedoeling dat er in het Bestuurlijk Overleg

Programma	Monitorinformatie
	Koers Nieuw West van 5 juni de doelen van het sociaal-economisch kopprogramma worden vastgesteld. En dat op basis daarvan duidelijk wordt welke monitorinformatie noodzakelijk is om het behalen van de doelen te kunnen monitoren.

Rekenkamer Amsterdam

Frederiksplein 1
1017 XK Amsterdam

telefoon 020 552 2897
fax 020 552 2943
info@rekenkamer.amsterdam.nl
www.rekenkamer.amsterdam.nl